

Sabiedriskās domas aptauja par Latvijas dalību NATO

APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

© "Latvijas Fakti"
2008.gada oktobris

Saturs

I. TEHNISKĀ INFORMĀCIJA.....	3
II. GALVENIE SECINĀJUMI	4
III. APTAUJAS REZULTĀTI	
1. Attieksme pret Latvijas dalību NATO	7
2. Attieksme pret Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās ...	12
3. Latvijas karavīru dalības starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās motivācija.....	15
4. Attieksme pret Latvijas līdzdalību valstu atjaunošanā pēc krīzēm ar nemilitāriem līdzekļiem.....	21
5. Draudi Latvijai	23
6. Latvijas drošības garantanti.....	32

I. APTAUJAS TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

<u>IZLASE:</u>	<p>Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1003 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem</p> <p>Stratifikācijas pazīmes:</p> <p style="margin-left: 40px;">a) ģeogrāfiskā</p> <p style="margin-left: 40px;">b) nacionālā.</p> <p>Izlase aprēķināta balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem</p>
<u>METODE:</u>	<p>Aptauja tika veikta izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās. Respondentu dzīvesvietu atlasē izmantota nejaušā maršruta metode. Respondentu atlase veikta ar Kiša matricas palīdzību.</p>
<u>INTERVĒŠANAS LAIKS:</u>	<p>Intervēšanu veica kopumā 63 "Latvijas Faktu" intervētāji. Intervētāju instruktāžu un darba kvalitātes pārbaudi veica 5 "Latvijas Faktu" intervētāju tīkla reģionālie pārraugi. Intervēšana notika latviešu un krievu valodās.</p> <p>10.10.2008. – 20.10.2008.</p>

Aptaujā sasniegtās izlases salīdzinājums ar iedzīvotāju statistiku

	Respondentu skaits izlasē (%)	Iedzīvotāju statistika (%)
<u>Dzimums</u>		
Vīrieši	46.5%	46.5%
Sievietes	53.5%	53.5%
<u>Vecums</u>		
18-24	13.2%	13.4%
25-39	28.8%	28.9%
40-54	28.0%	27.9%
55-64	16.6%	16.5%
65-74	13.4%	13.3%
<u>Tautība</u>		
Latvieši	58.0%	57.9%
Cittautieši	42.0%	42.1%
<u>Reģions</u>		
Rīga	33.1%	32.1%
Vidzeme	22.8%	23.6%
Kurzeme	13.3%	13.6%
Zemgale	14.3%	14.6%
Latgale	16.6%	16.1%
<u>Izglītība</u>		
Pamata izglītība	20.7%	
Vidējā izglītība	61.8%	
Augstākā izglītība	17.6%	
<u>Pilsonība</u>		
LR Pilsoņi	86.2%	
Nepilsoņi	13.8%	

II. GALVENIE SECINĀJUMI

1. Attieksme pret Latvijas dalību NATO

- Līdzīgi kā 2007.g. decembrī, arī 2008.gada oktobrī Latvijas dalību NATO kopumā atbalstīja divas trešdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Noraidošu attieksmi pret Latvijas dalību NATO pauda 33,5% aptaujas dalībnieku.
- Aptaujas rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, apstiprina tradicionālās tendences – Latvijas dalību NATO visbiežāk atbalsta latvieši, LR pilsoņi, gados jaunākie respondenti, finansiāli nodrošinātākie iedzīvotāji, savukārt lielākais pretinieku skaits vērojams nepilsoņu un cittautiešu auditorijās.
- Kā būtiskākais arguments par labu Latvijas dalībai NATO, visbiežāk (22,3% gadījumu) tika minēts tas, ka tā ir veicinājusi valsts un iedzīvotāju drošību. 16% respondentu uzsvēra, ka kopīga aizsardzība ir lētāka nekā individuāla. Jānorāda, ka liels ir to aptaujas dalībnieku skaits (21,8%), kuri principā atbalsta Latvijas dalību NATO, taču tajā pašā laikā atzīst, ka viņiem trūkst informācijas par šo tēmu. Jāpiebilst, ka ar katru pētījumu šo respondentu skaits pieaug.
- Salīdzinājumā ar 2007.g. aptaujām, sarucis (no 18% uz 11,3%) ir to aptaujas dalībnieku skaits, kas savu noraidošo attieksmi pret Latvijas dalību NATO pamatoja ar augstajām izmaksām.

2. Attieksme pret Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās

- Līdzīgi kā 2007.g. pētījumos, arī šogad atbalstu Eiropas Savienības līdzdalībai militārajās operācijās izteica nedaudz vairāk par trešdaļu (34,8%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.
- Nedaudz vairāk par pusi (52%) aptaujas dalībnieku Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās neatbalsta, pamatojot šo viedokli ar to, ka Eiropas Savienība nav militāra organizācija. Visbiežāk noraidošu pozīciju pārstāvēja aptaujātie cittautieši, nepilsoņi, kā arī Latgales iedzīvotāji.

3. Latvijas karavīru dalības starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās motivācija

- Latvijas karavīru dalību starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās pozitīvi vērtēja vairāk nekā divas trešdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. 32,3% respondentu norādīja, ka tā attīsta karavīru profesionālās iemaņas, 30% aptaujas dalībnieku atzina, ka tas ir Latvijas kā sabiedrotā pienākums, pēc 26,2% respondentu domām Latvijas karavīru dalību starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās ceļ Latvijas starptautisko prestižu, savukārt 18,6% iedzīvotāju skatījumā dalība šajās operācijās veicina Latvijas drošību.
- Noraidošu attieksmi (“tā nav nepieciešama”) pret Latvijas karavīru dalību starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās pauda 29,6% aptaujas dalībnieku. Jāuzsver, ka salīdzinājumā ar 2007.g. pētījumu rezultātiem, šogad šādi domājošu respondentu skaits ir sarucis.

4. Attieksme pret Latvijas līdzdalību valstu atjaunošanā pēc krīzēm ar nemilitāriem līdzekļiem

- Vairākums (61,7%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pauda viedokli, ka Latvijai ir jāpiedalās valstu atjaunošanā ar nemilitāriem līdzekļiem – 26,3% respondentu pauda viedokli, ka tikai ar militāriem līdzekļiem ir par maz, lai stabilizētu situāciju krīžu reģionos, 17,5% aptaujāto - līdzdalība novērš krīžu atkārtošanos, 17,8% respondentu - ,jo Latvijai ir jādalās ar savu reformu pieredzi. Jānorāda, ka salīdzinājumā ar 2007.g. aptauju rezultātiem, šogad to aptaujas dalībnieku skaits, kas atbalsta Latvijas līdzdalību valstu atjaunošanā pēc krīzēm ar nemilitāriem līdzekļiem, ir būtiski pieaudzis (+9,6%).
- Noraidošu attieksmi pret Latvijas līdzdalību ar nemilitāriem līdzekļiem valstu atjaunošanā pēc krīzēm, piemēram, Kosovā, Afganistānā, pauda 34,2% aptaujas dalībnieku.

5. Draudi Latvijai

- Kā reāli draudi Latvijai visbiežāk tika nosaukti:
  - Organizētā noziedzība (minēja 51,1% respondentu);
  - Energoresursu piegāžu pārtraukšana (44,9%);
  - Terorisms (35,5%);
  - Nelegālā imigrācija (27,2%).

- Citas valsts uzbrukumu, kā reālu draudu Latvijai, uzskata 21,9% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Salīdzinoši visretāk (14,9%) par draudiem Latvijai tika atzīti kiberuzbrukumi un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanās.

6. Latvijas drošības garantī

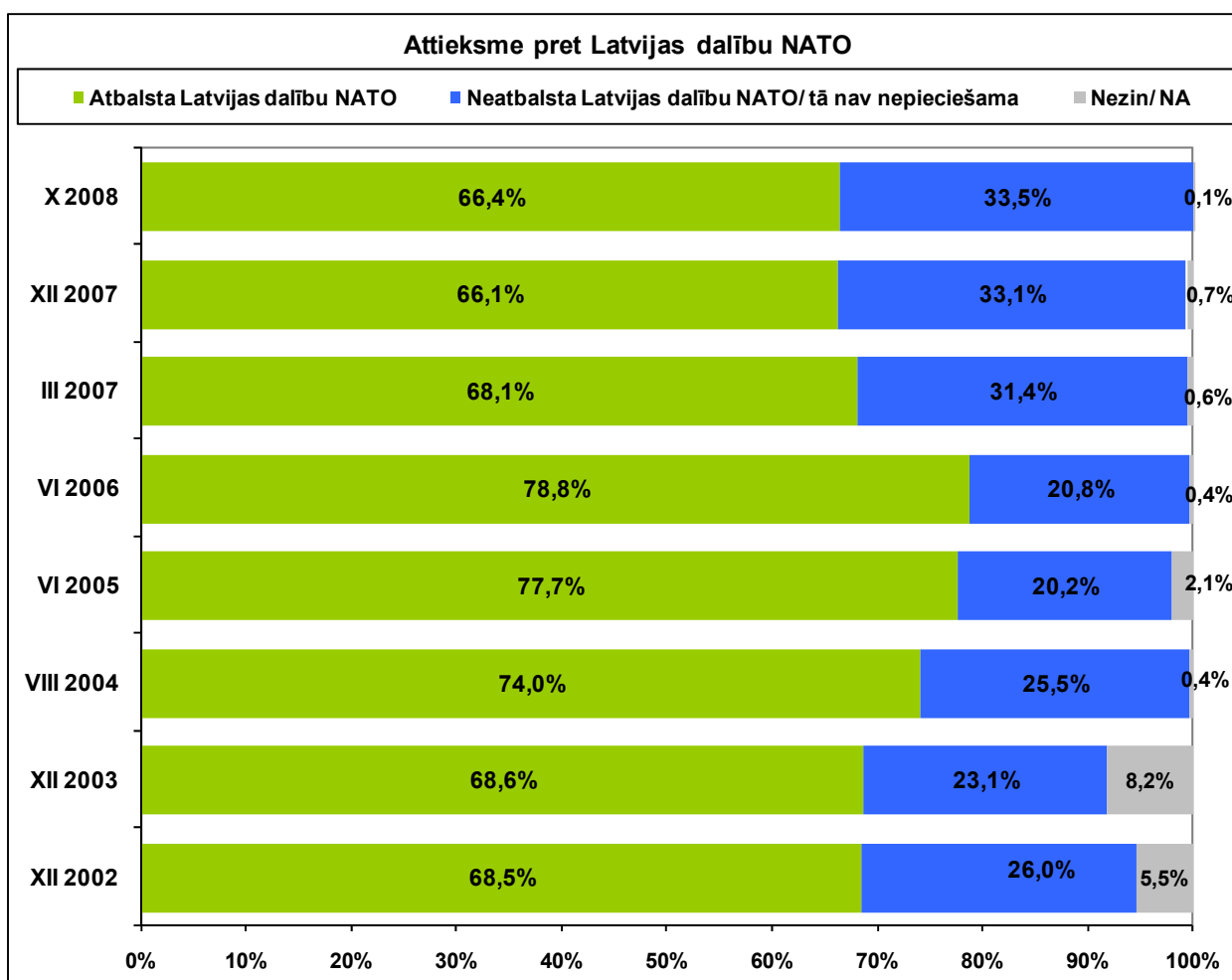
- Vairāk par pusi (51%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pārstāvēja viedokli, ka Latvijas drošību visvairāk garantē dalība NATO. Citi varianti tika minēti ievērojami retāk.

- Nākamās vietas nozīmīgāko Latvijas drošības garantu sarakstā ieņem – dalība Eiropas Savienībā un Baltijas valstu sadarbība. Šos faktorus minēja nedaudz vairāk par 30% aptaujas dalībnieku. 20% respondentu, kā Latvijas drošības garantu, nosauca Latvijas armiju.

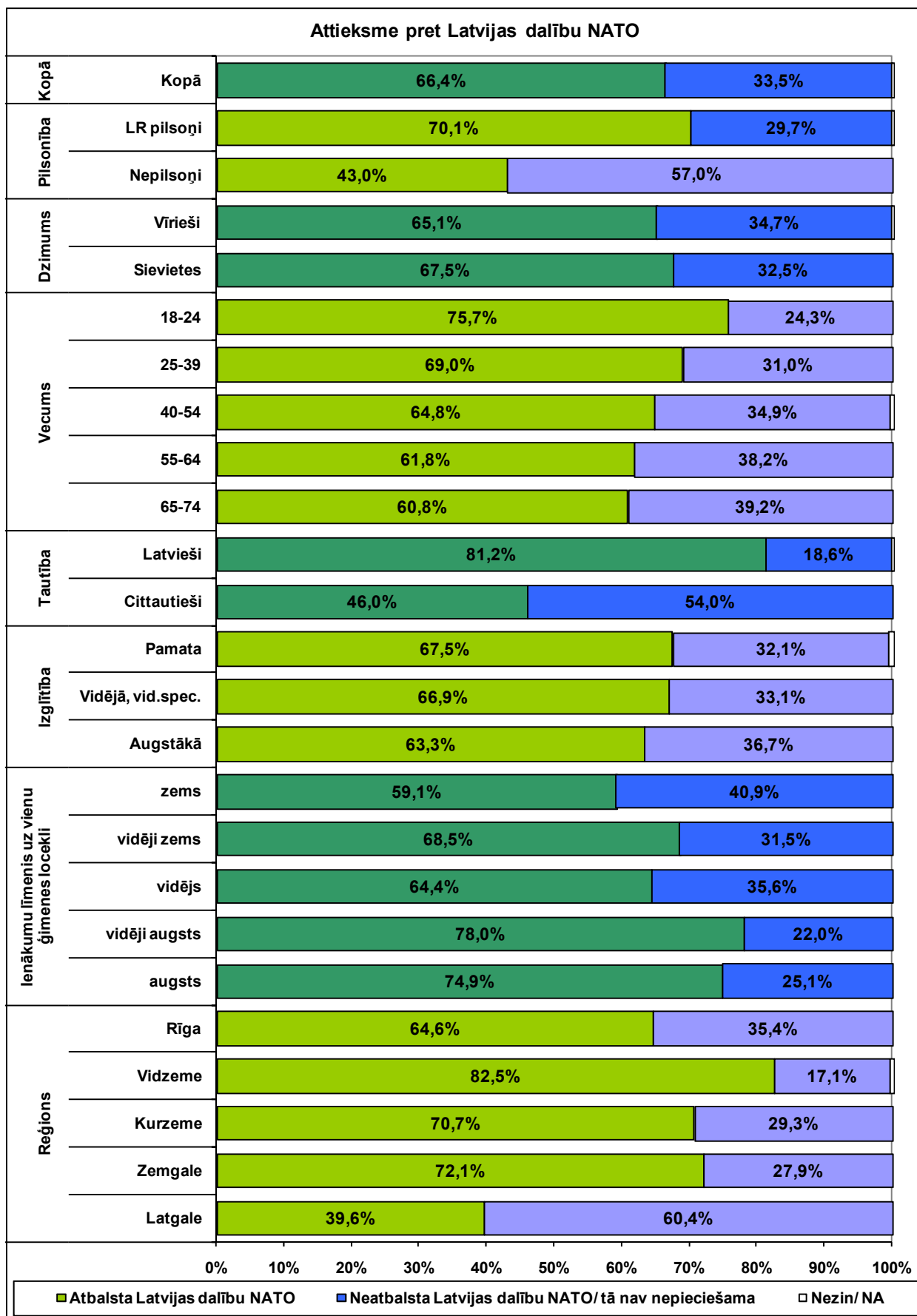
III. APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

1. Attieksme pret Latvijas dalību NATO

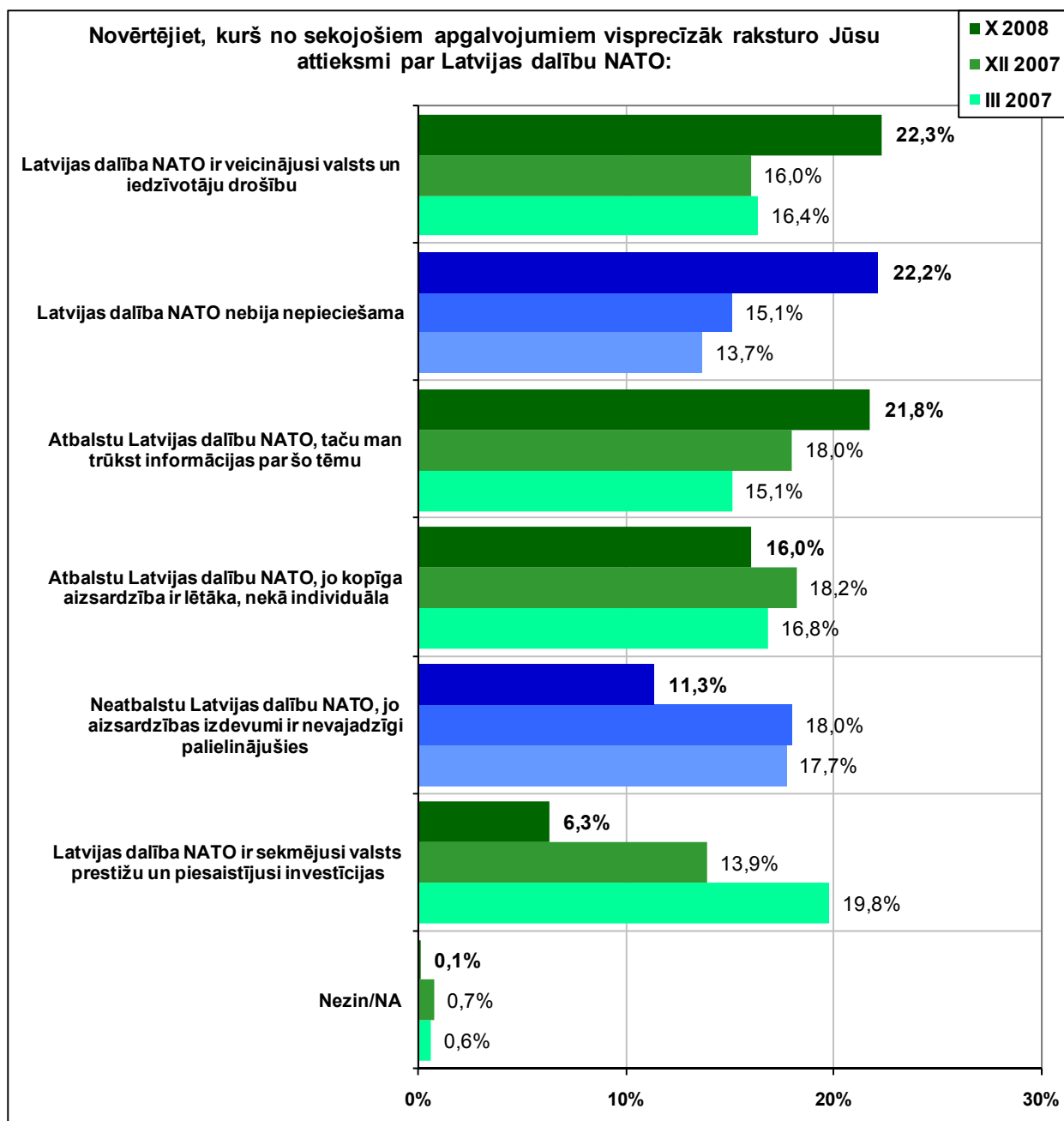
Aptaujas jautājums:

- **“Novērtējiet, kurš no sekojošajiem apgalvojumiem visprecīzāk raksturo Jūsu attieksmi pret Latvijas dalību NATO:**
  - **Latvijas dalība NATO ir veicinājusi valsts un iedzīvotāju drošību;**
  - **Latvijas dalība NATO ir sekmējusi valsts prestižu un piesaistījusi investīcijas;**
  - **Atbalstu Latvijas dalību NATO, jo kopīga aizsardzība ir lētāka, nekā individuāla;**
  - **Atbalstu Latvijas dalību NATO, taču man trūkst informācijas par šo tēmu;**
  - **Latvijai dalība NATO nebija nepieciešama;**
  - **Neatbalstu Latvijas dalību NATO, jo aizsardzības izdevumi ir nevajadzīgi palielinājušies”**

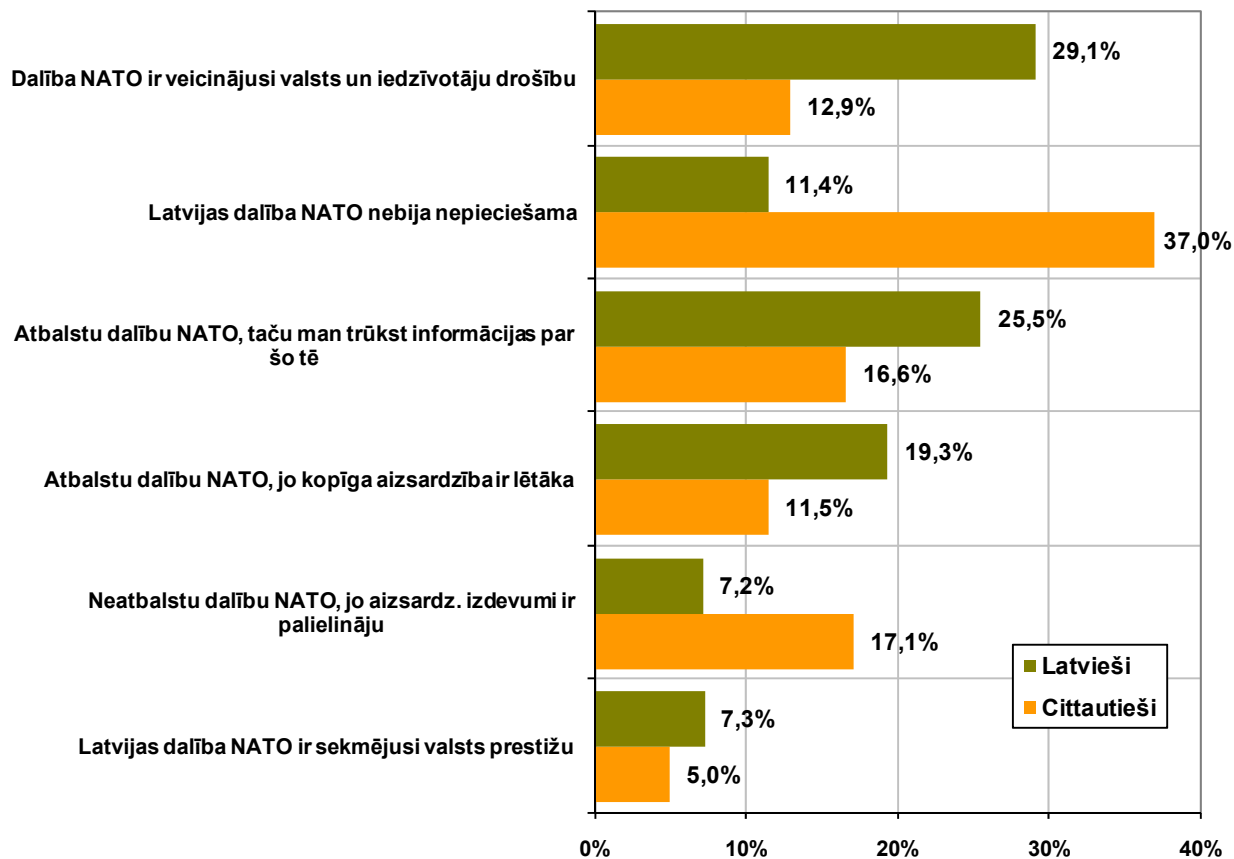

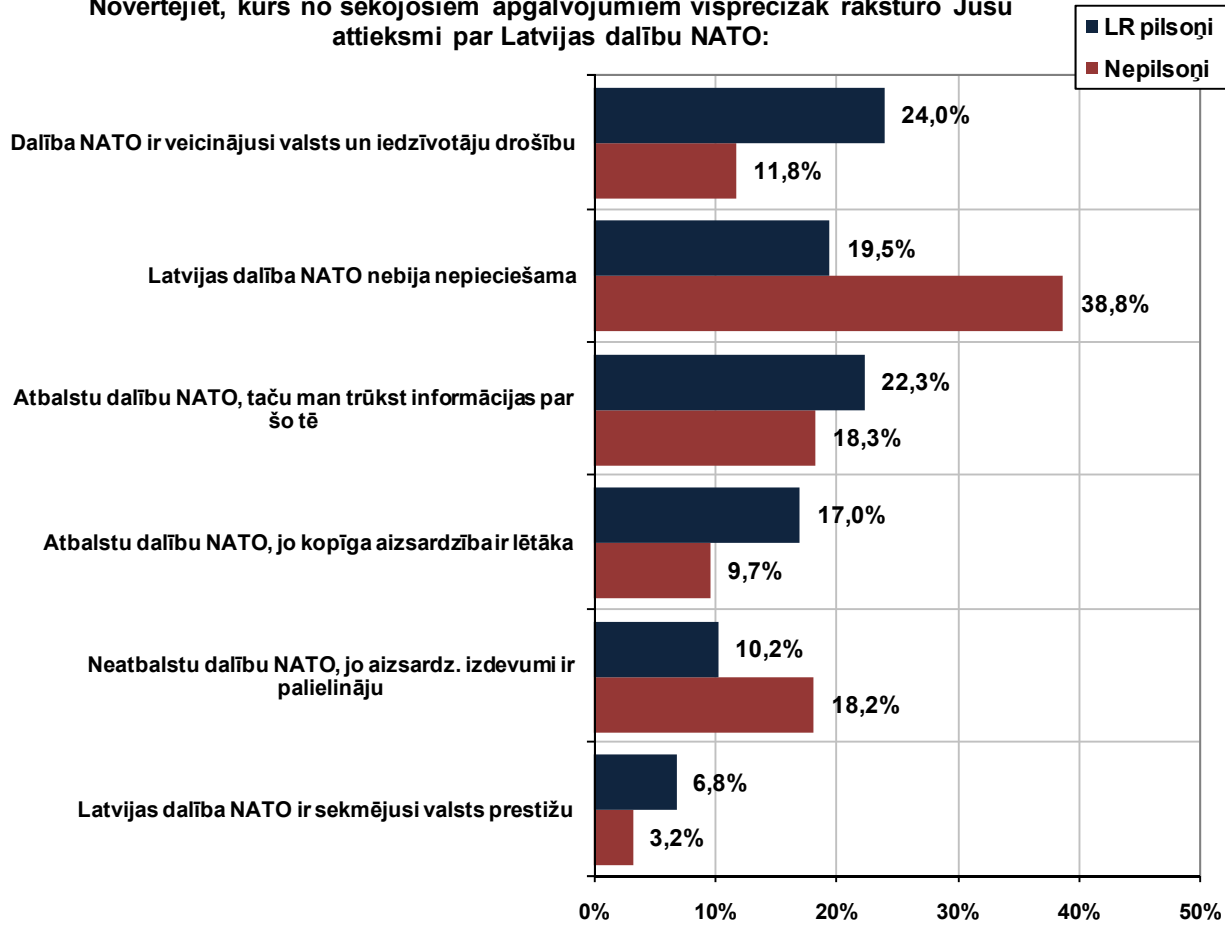

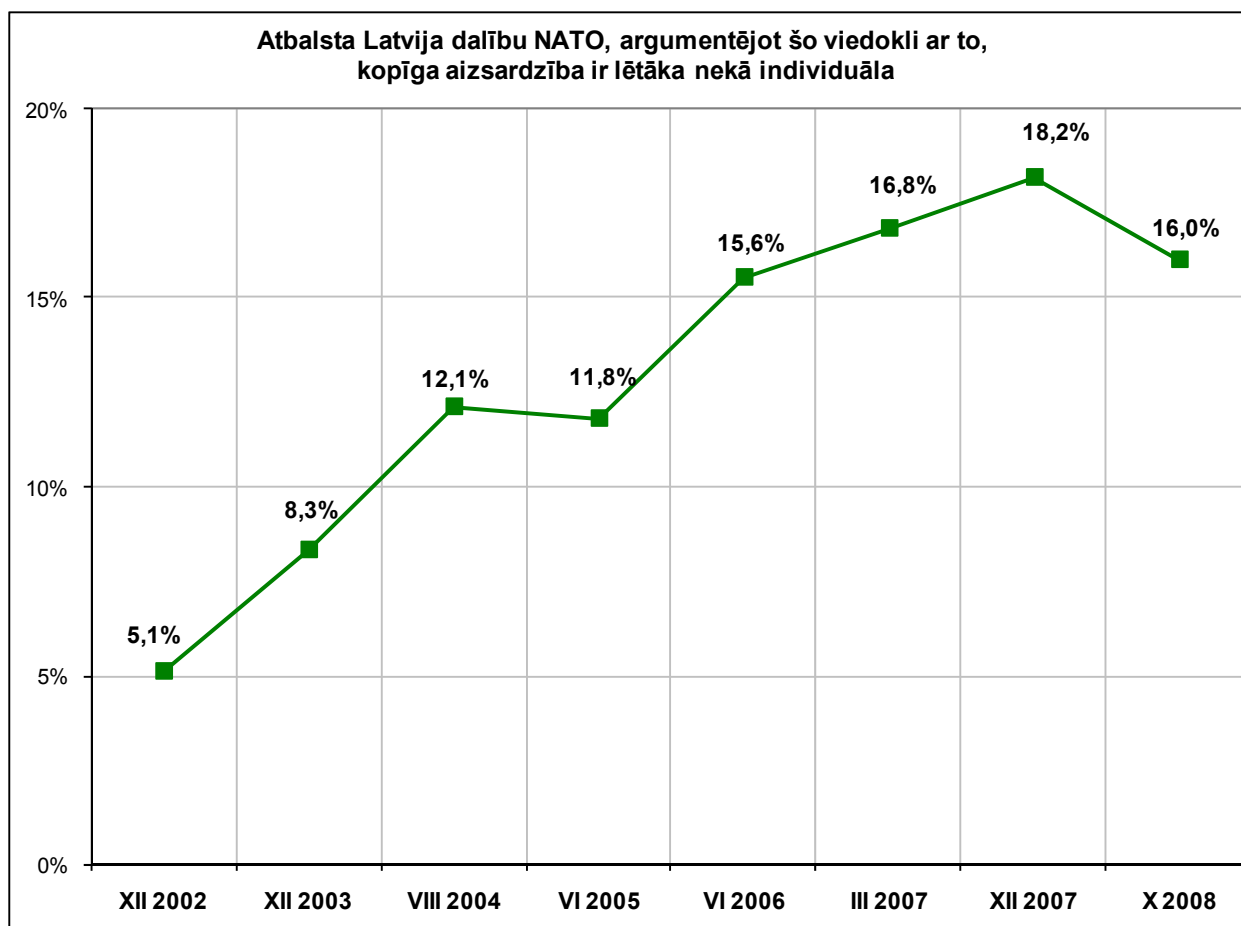

Novērtējiet, kurš no sekojošiem apgalvojumiem visprecīzāk raksturo Jūsu attieksmi par Latvijas dalību NATO:

Novērtējiet, kurš no sekojošiem apgalvojumiem visprecīzāk raksturo Jūsu attieksmi par Latvijas dalību NATO:

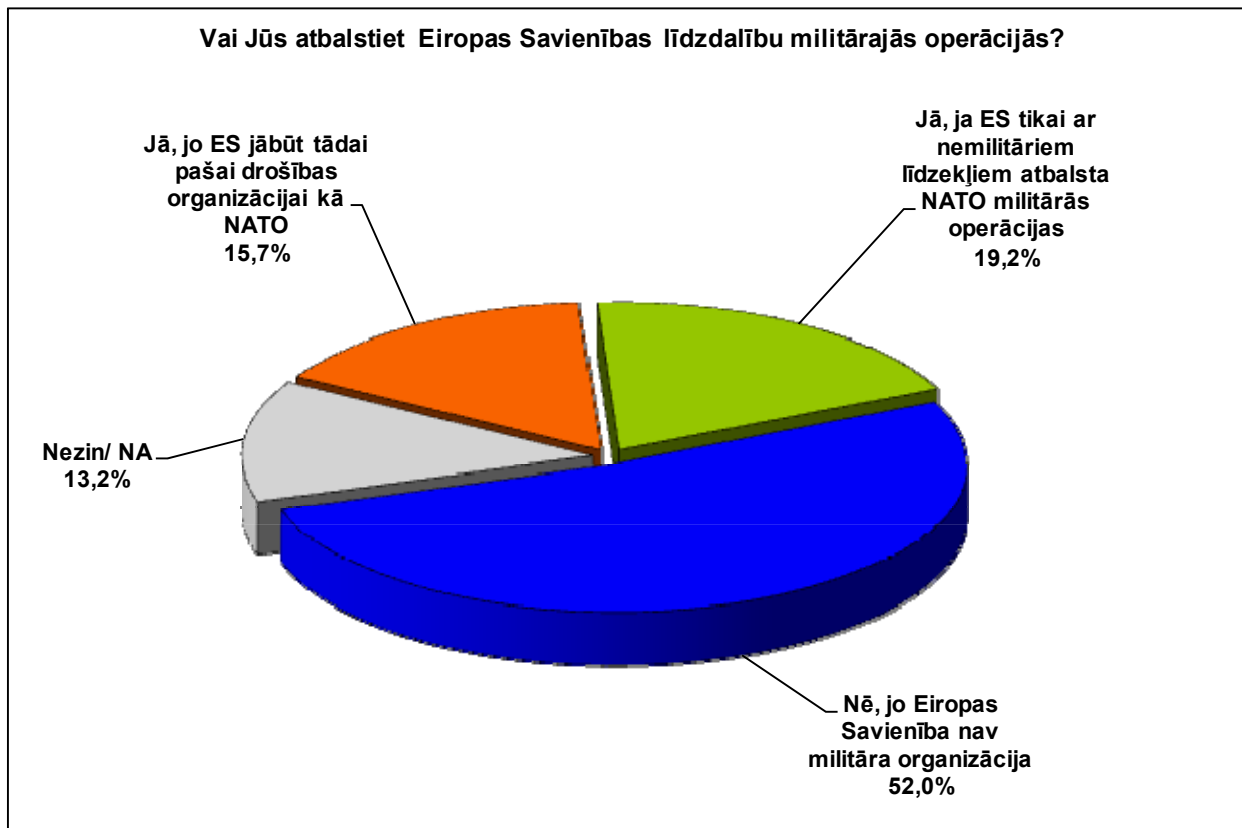

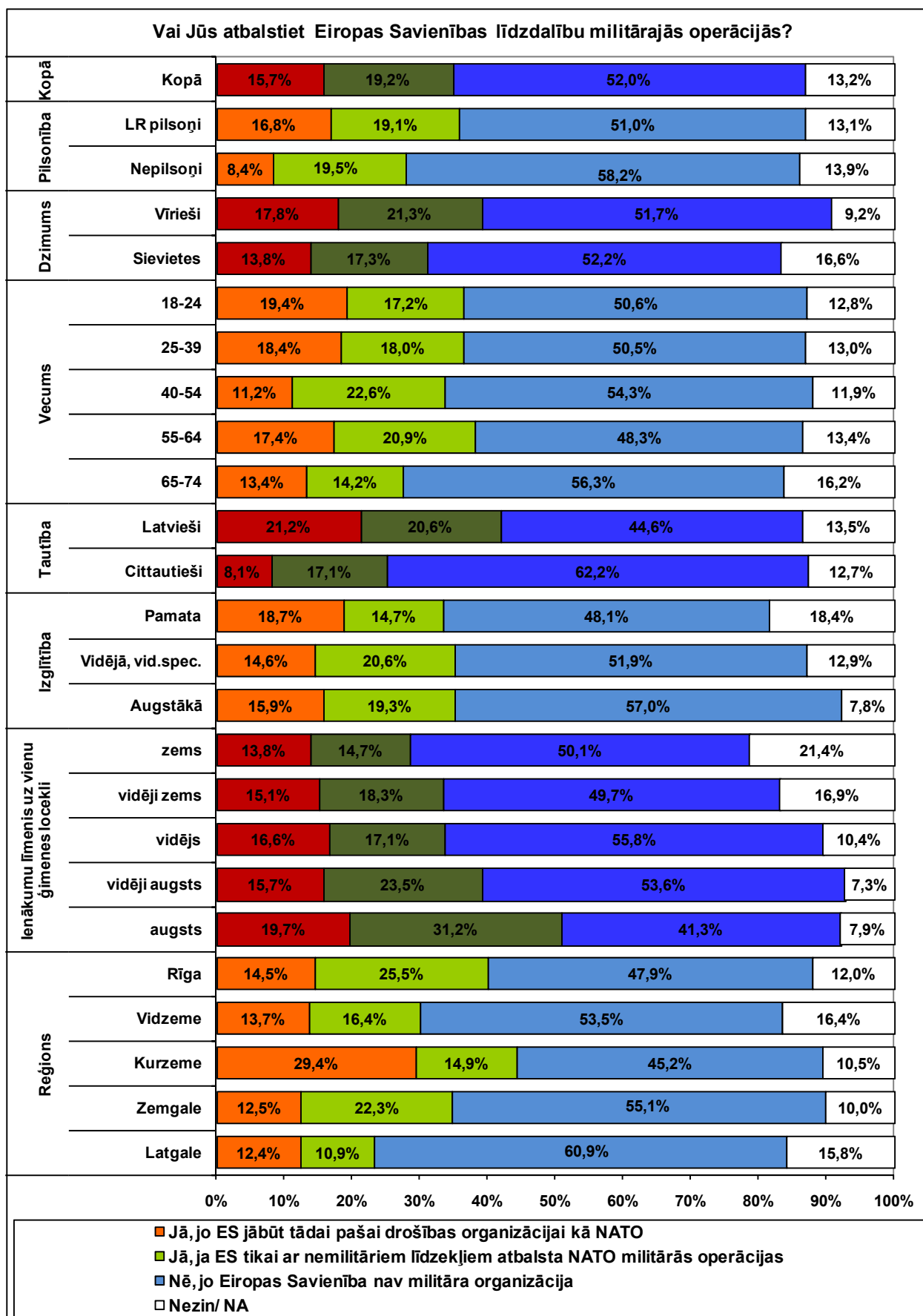

2. Attieksme pret Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās

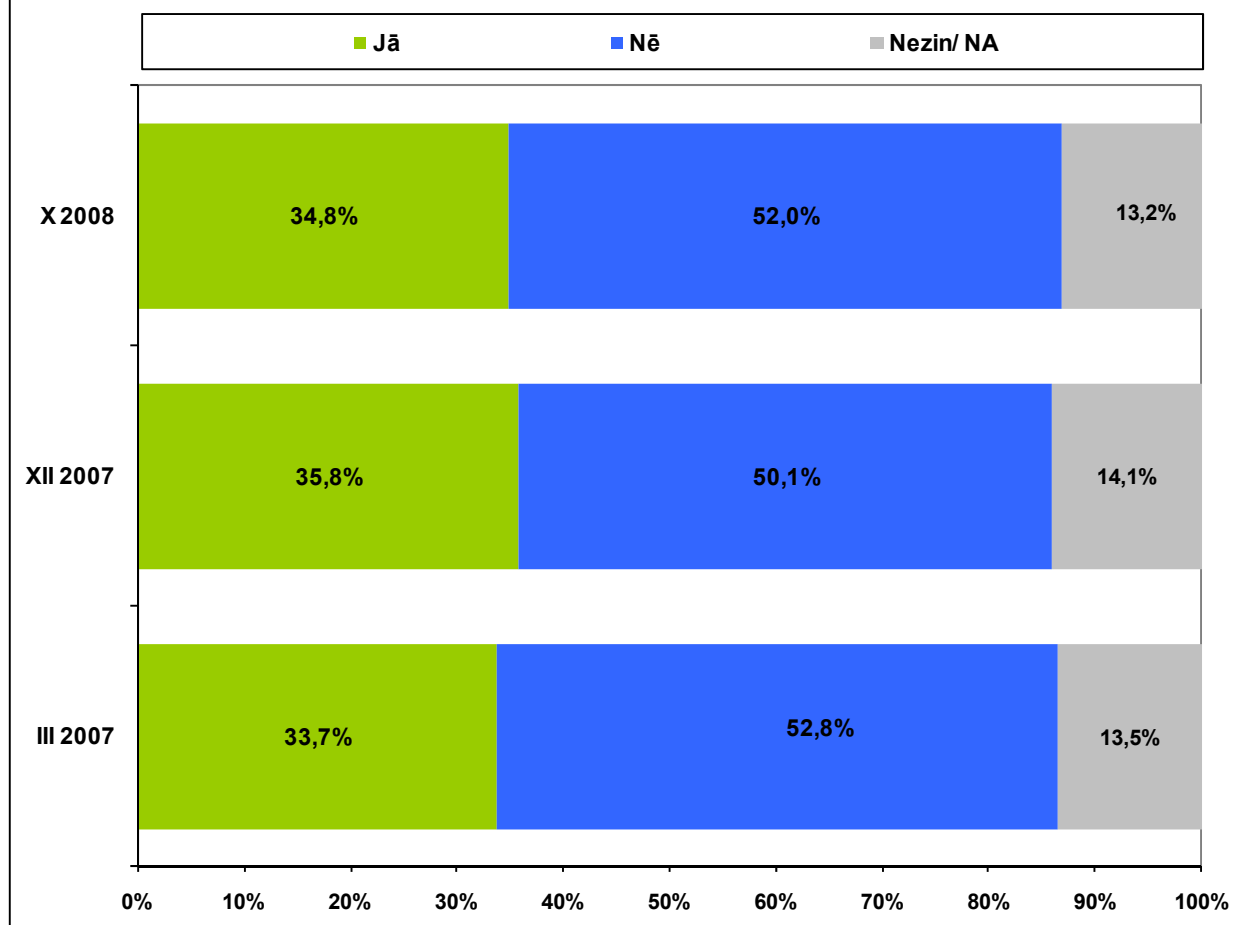
Aptaujas jautājums:

- **“Vai Jūs atbalstiet Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās?”**

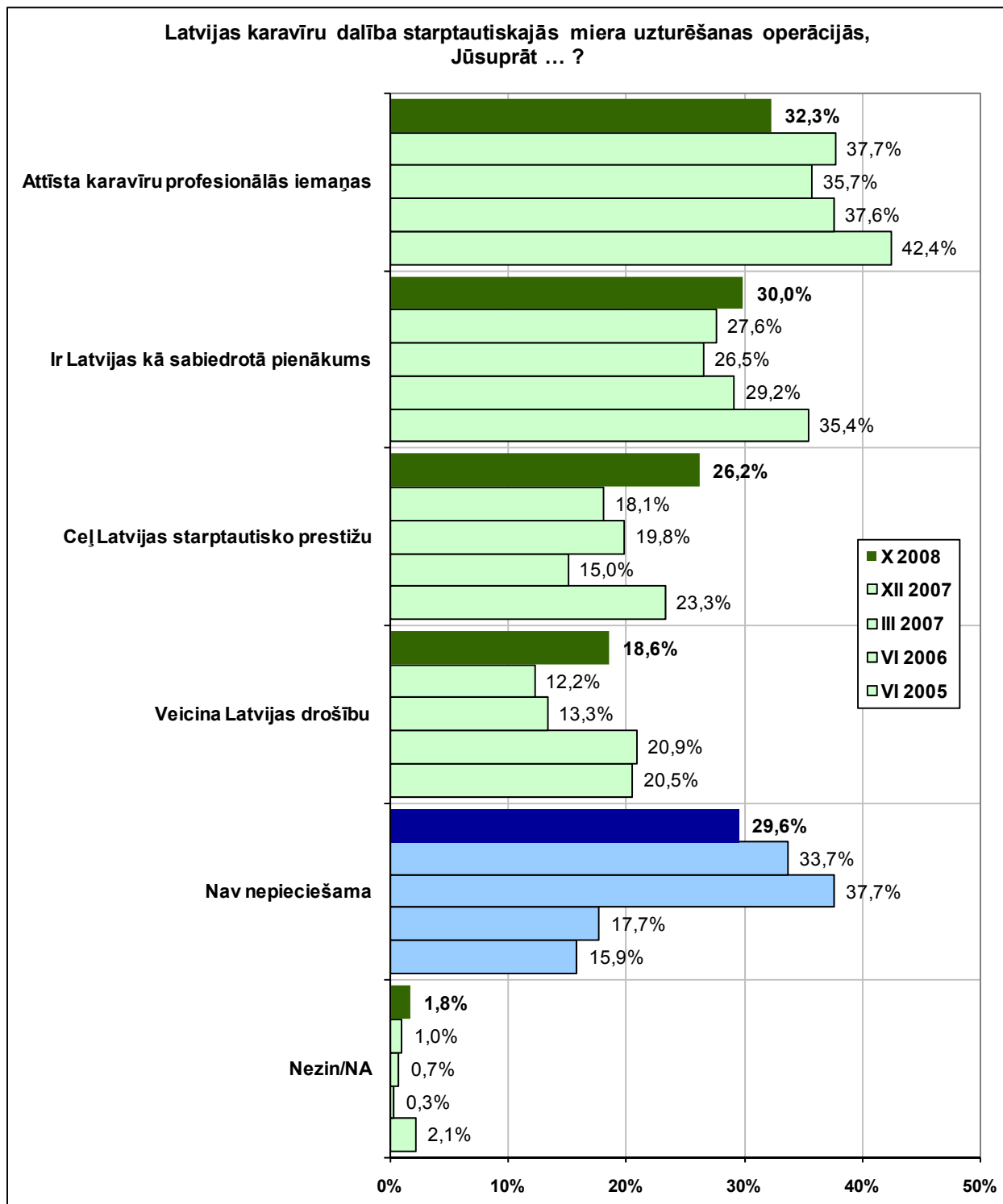
Vai Jūs atbalstiet Eiropas Savienības līdzdalību militārajās operācijās?

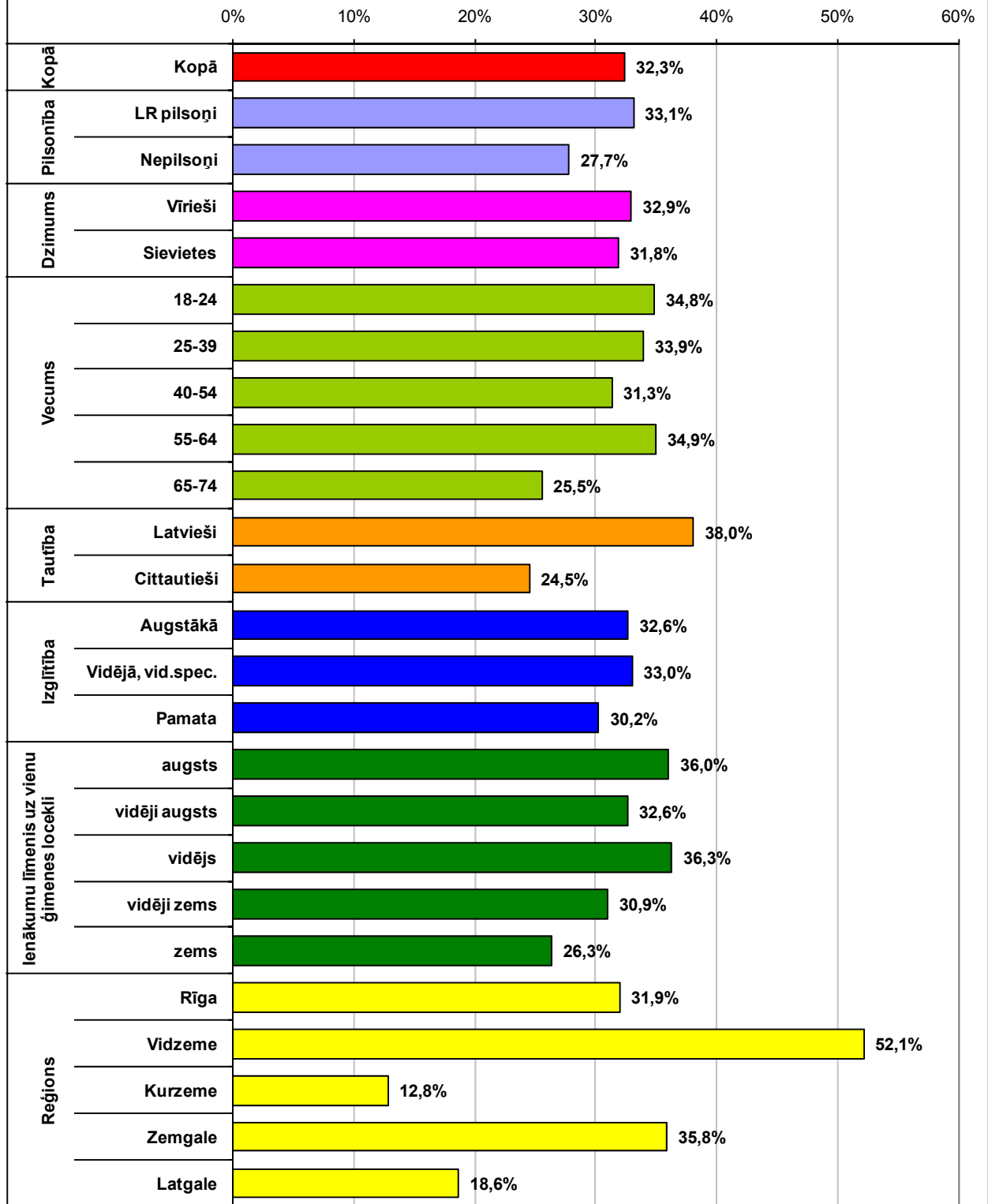
3. Latvijas karavīru dalības starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās motivācija

Aptaujas jautājums:

- **“Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās, Jūsaprāt:**
  - **Veicina Latvijas drošību;**
  - **Ceļ Latvijas starptautisko prestižu;**
  - **Attīsta karavīru profesionālās iemaņas;**
  - **Ir Latvijas kā sabiedrotā pienākums;**
  - **Nav nepieciešama”**

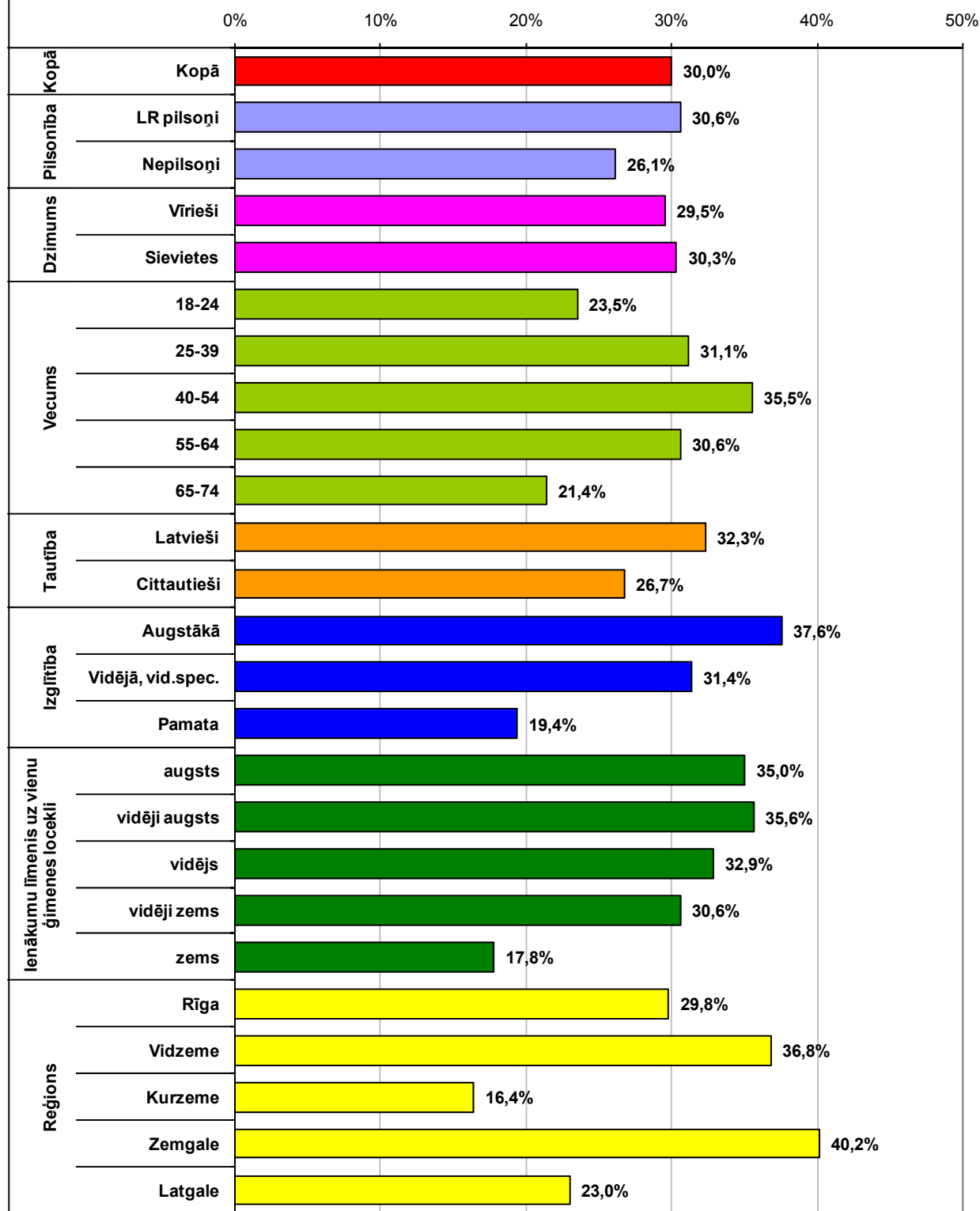

Pauda viedokli, ka
**Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās
 ATTĪSTA KARAVĪRU PROFESIONĀLĀS IEMANAS**

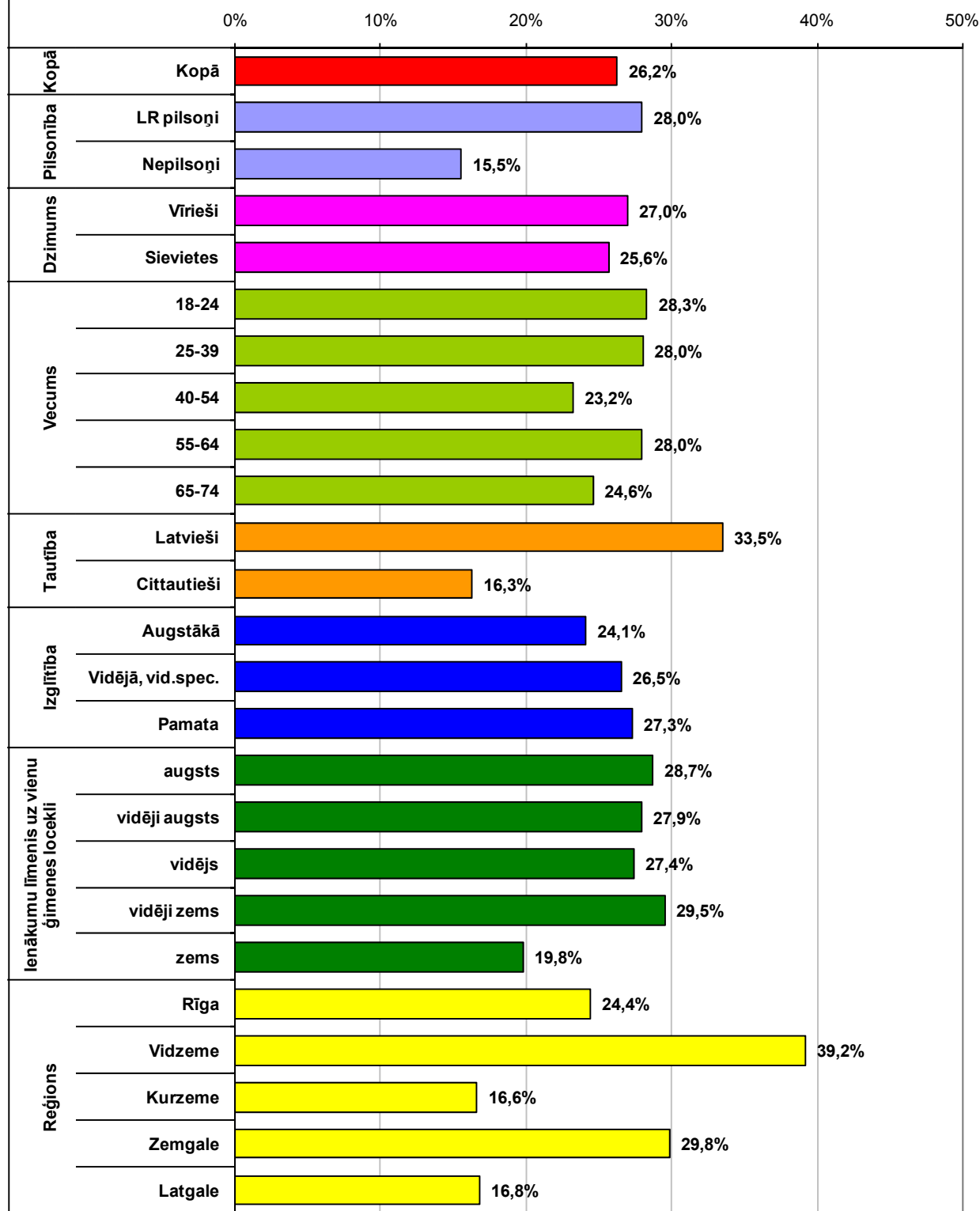

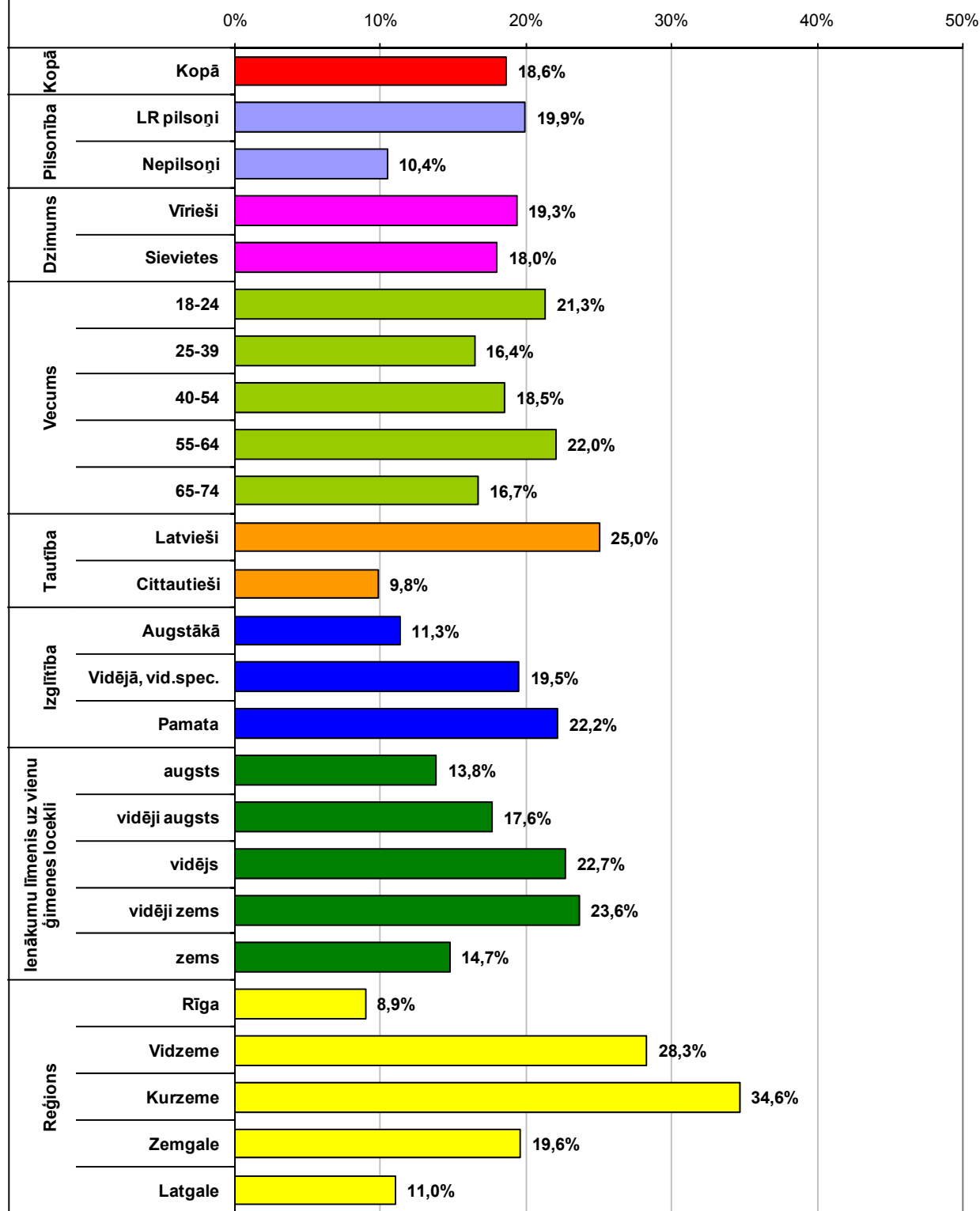
Pauda viedokli, ka
**Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās
 IR LATVIJAS KĀ SABIEDROTĀ PIENĀKUMS**

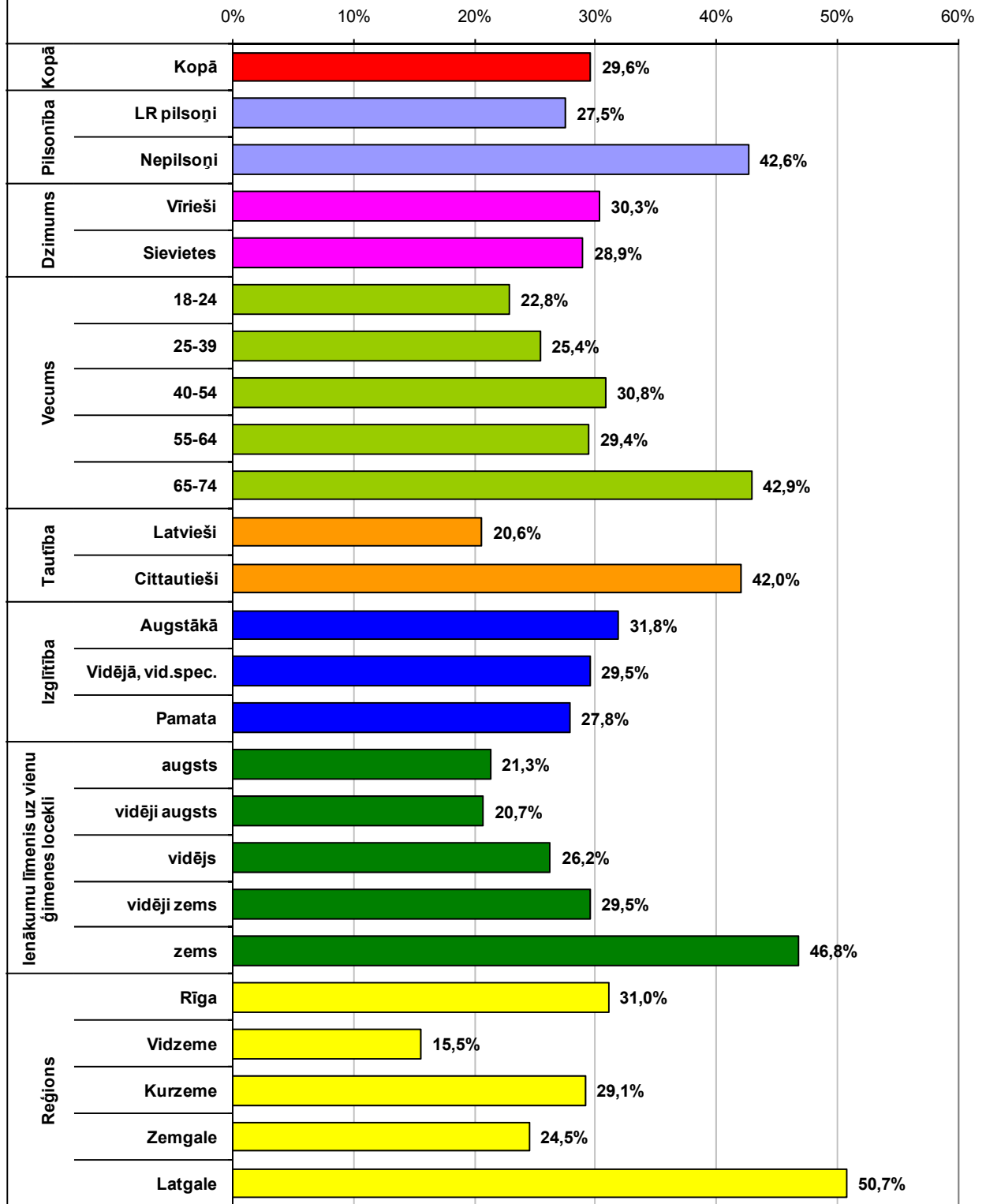
Pauda viedokli, ka
**Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās
 CEĻ LATVIJAS STARPTAUTISKO PRESTIŽU**

Pauda viedokli, ka
**Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās
 VEICINA LATVIJAS DROŠĪBU**

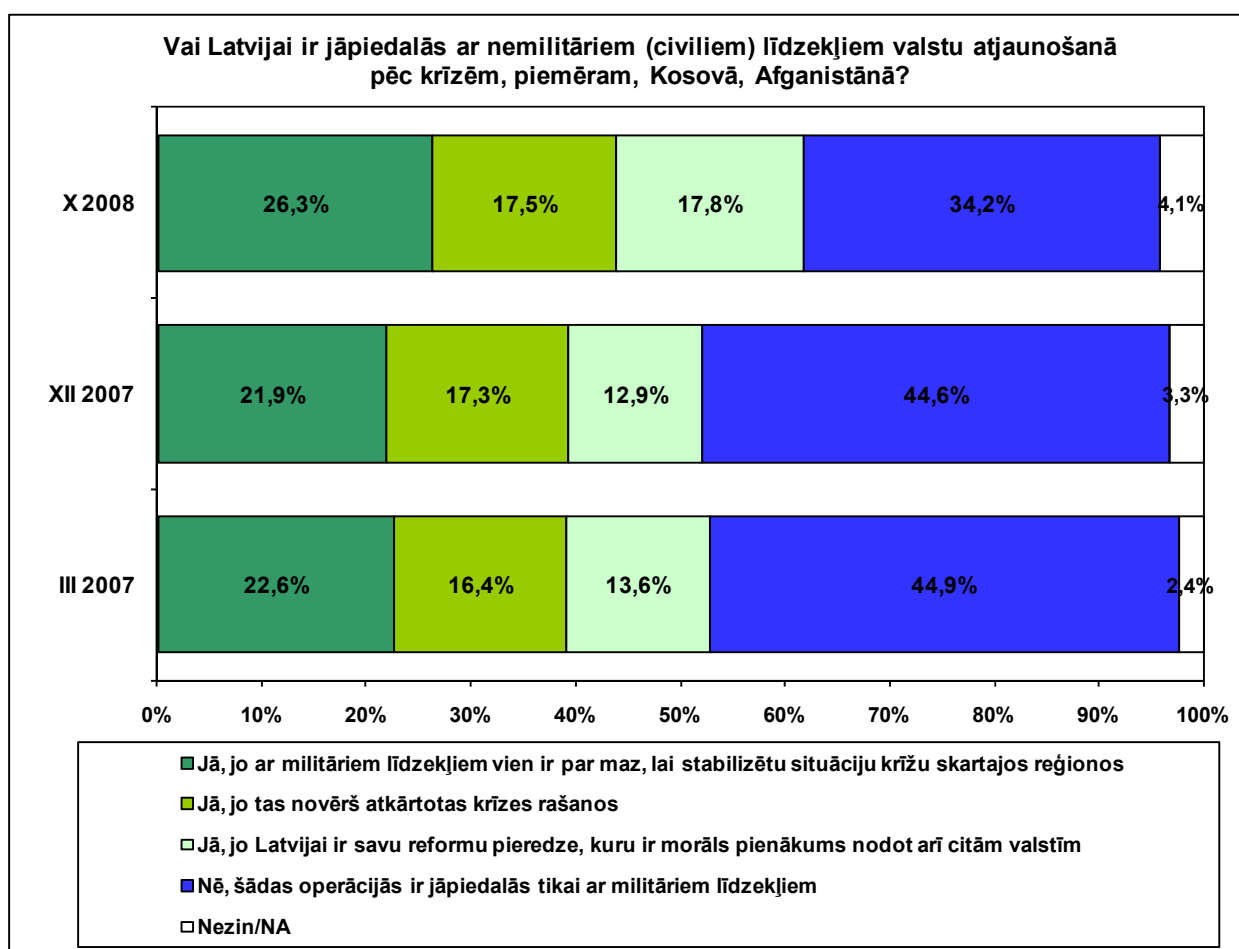
Pauda viedokli, ka
**Latvijas karavīru dalība starptautiskajās miera uzturēšanas operācijās
 NAV NEPIECIEŠAMA**

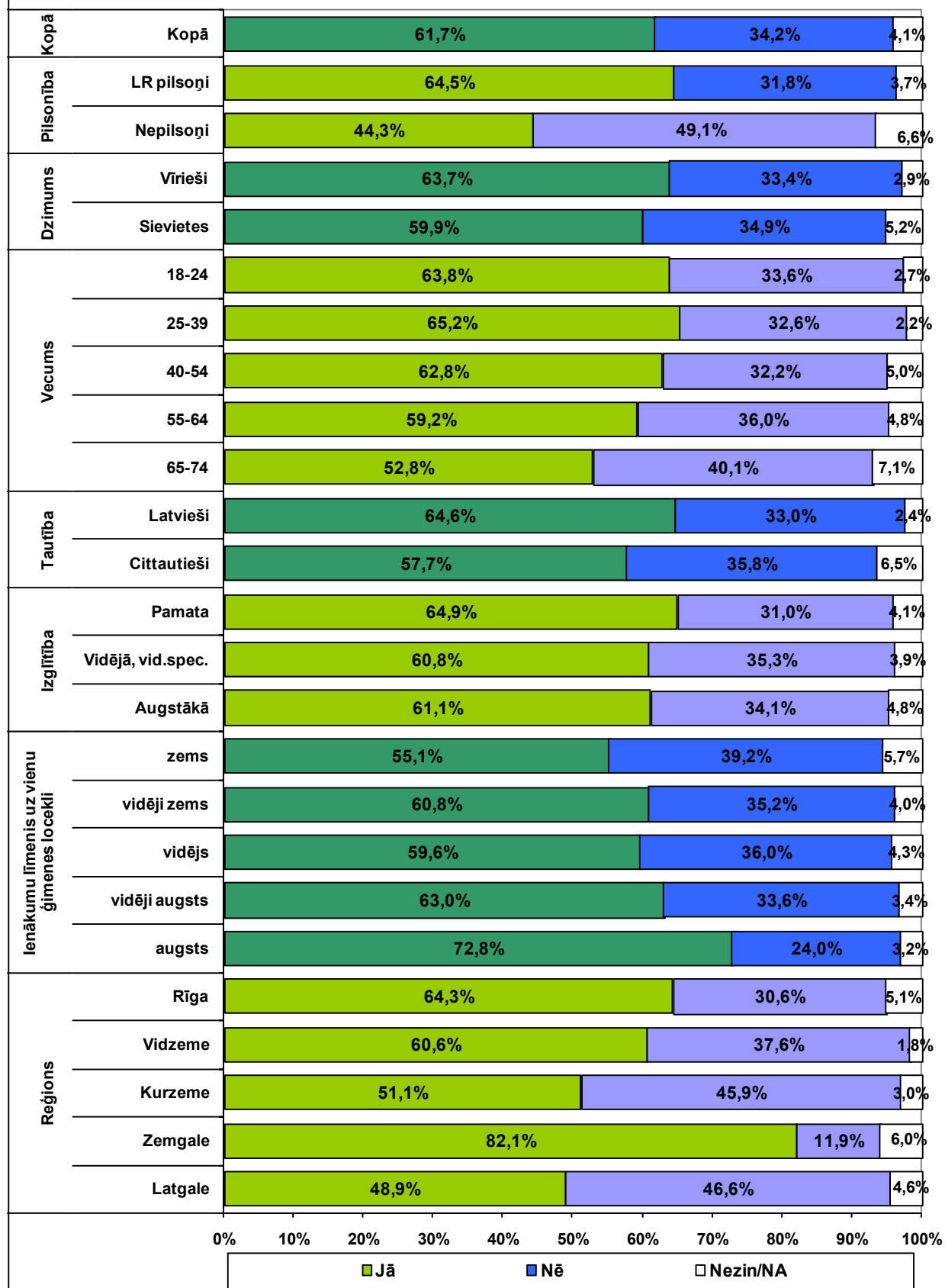
4. Attieksme pret Latvijas līdzdalību valstu atjaunošanā pēc krīzēm ar nemilitāriem līdzekļiem

Aptaujas jautājums:

- **“Vai Latvijai ir jāpiedalās ar nemilitāriem (civiliem) līdzekļiem valstu atjaunošanā pēc krīzēm, piemēram, Kosovā, Afganistānā?”**
  - **Jā, jo ar militāriem līdzekļiem vien ir par maz, lai stabilizētu situāciju krīžu skartajos reģionos;**
  - **Jā, jo tas novērš atkārtotas krīzes rašanos;**
  - **Jā, jo Latvijai ir savu reformu pieredze, kuru ir morāls pienākums nodot arī citām valstīm;**
  - **Nē, šādas operācijās ir jāpiedalās tikai ar militāriem līdzekļiem.”**

Vai Latvijai ir jāpiedalās ar nemilitāriem (civiliem) līdzekļiem valstu atjaunošanā pēc krīzēm, piemēram, Kosovā, Afganistānā?

5. Draudi Latvijai

Aptaujas jautājums:

- **“Kurus no minētajiem Jūs uzskatāt par reāliem draudiem Latvijai?”**

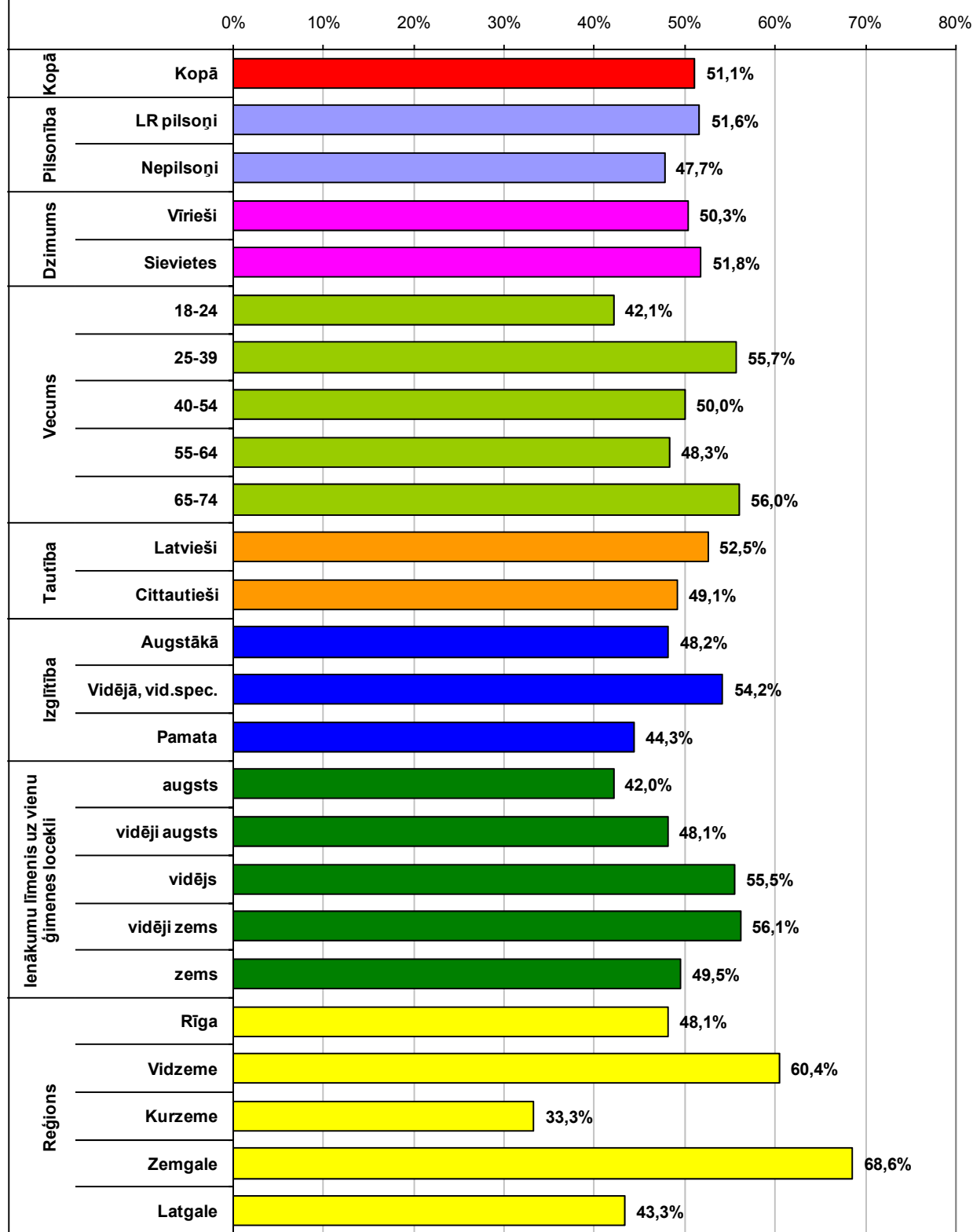

Vēl tika minētas sekojošas atbildes (grafikā kā „cits”):

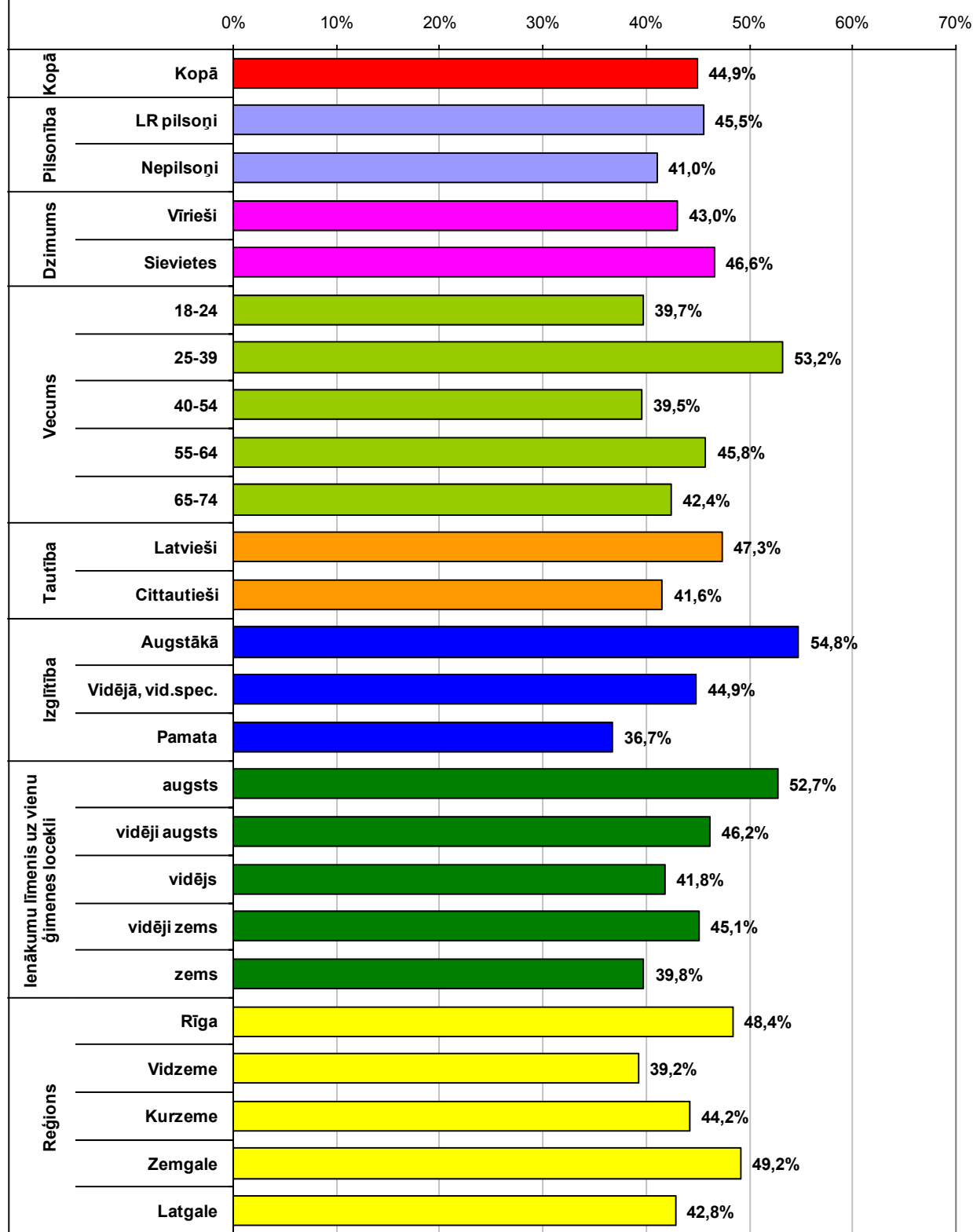
- *Ekonomiskā krīze;*
- *Slikta valdība;*
- *Inflācija;*
- *NATO uzsāks karu un tajā iesaistīs arī Latviju;*
- *Alkoholisms/ narkomānija;*
- *Korupcija;*
- *Vietējās ražošanas iznīcināšana;*
- *Nekvalitatīvu produktu piegāde;*
- *Nav reālu draudu;*
- *Nabadzība;*
- *Ekonomiskā blokāde;*
- *Valsts graušana no iekšpuses;*
- *Darbaspēka izceļošana uz ārzemēm;*
- *Tikumu zaudēšana;*
- *Globalizācija;*
- *Noziedzība (vispār).*

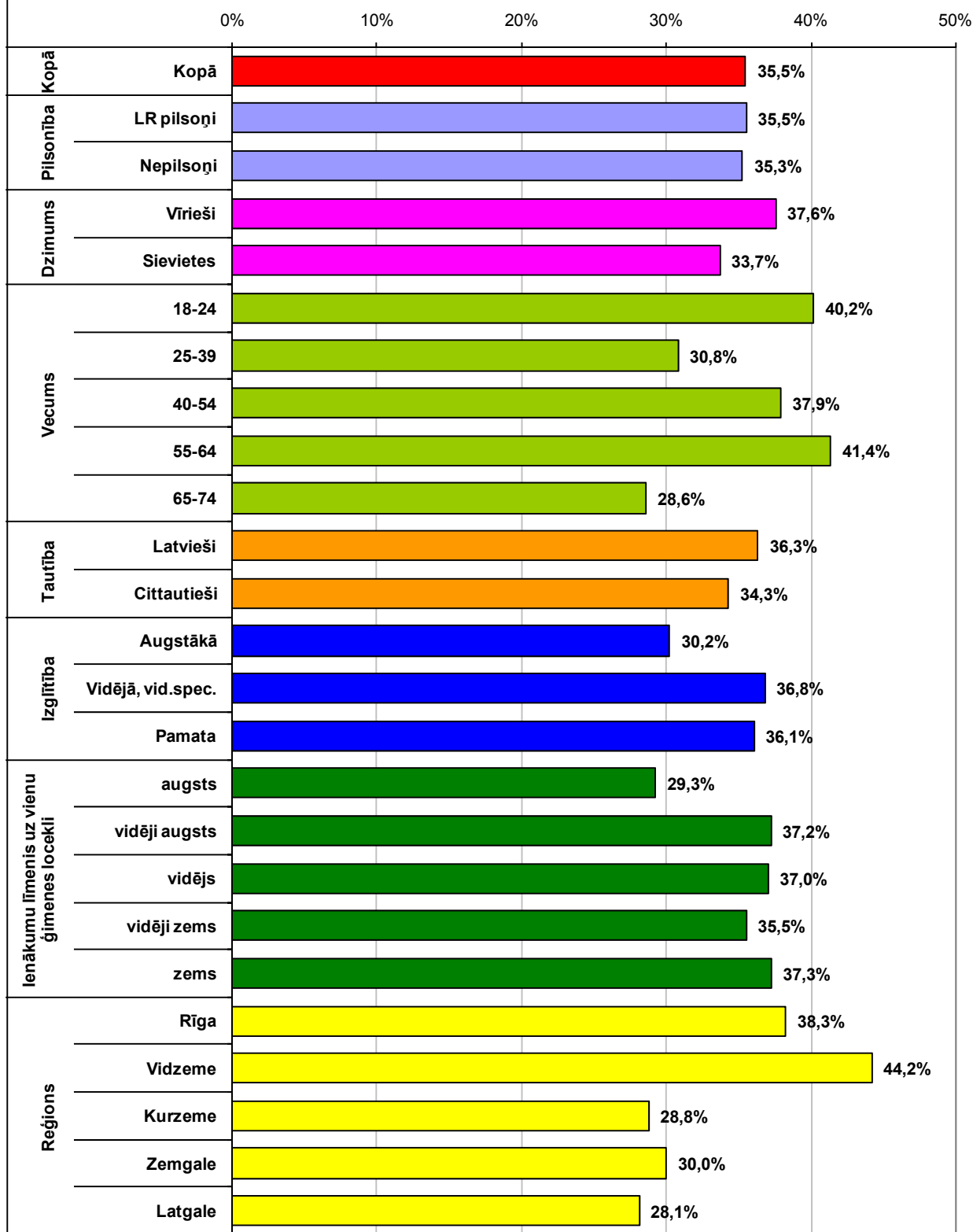
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
ORGANIZĒTĀ NOZIEDZĪBĀ

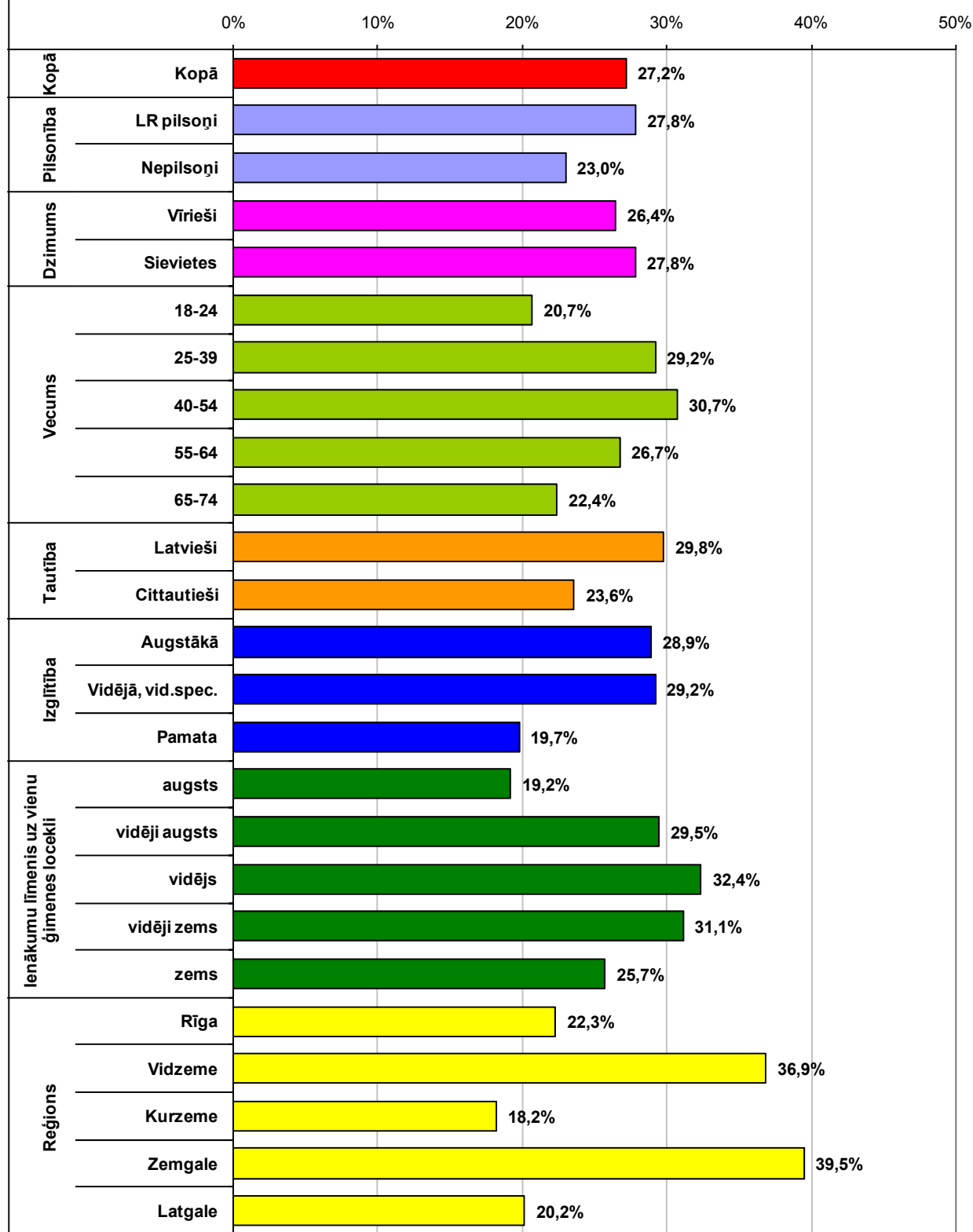
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
ENERGORESURSU PIEGĀŽU PĀRTRAUKŠANA

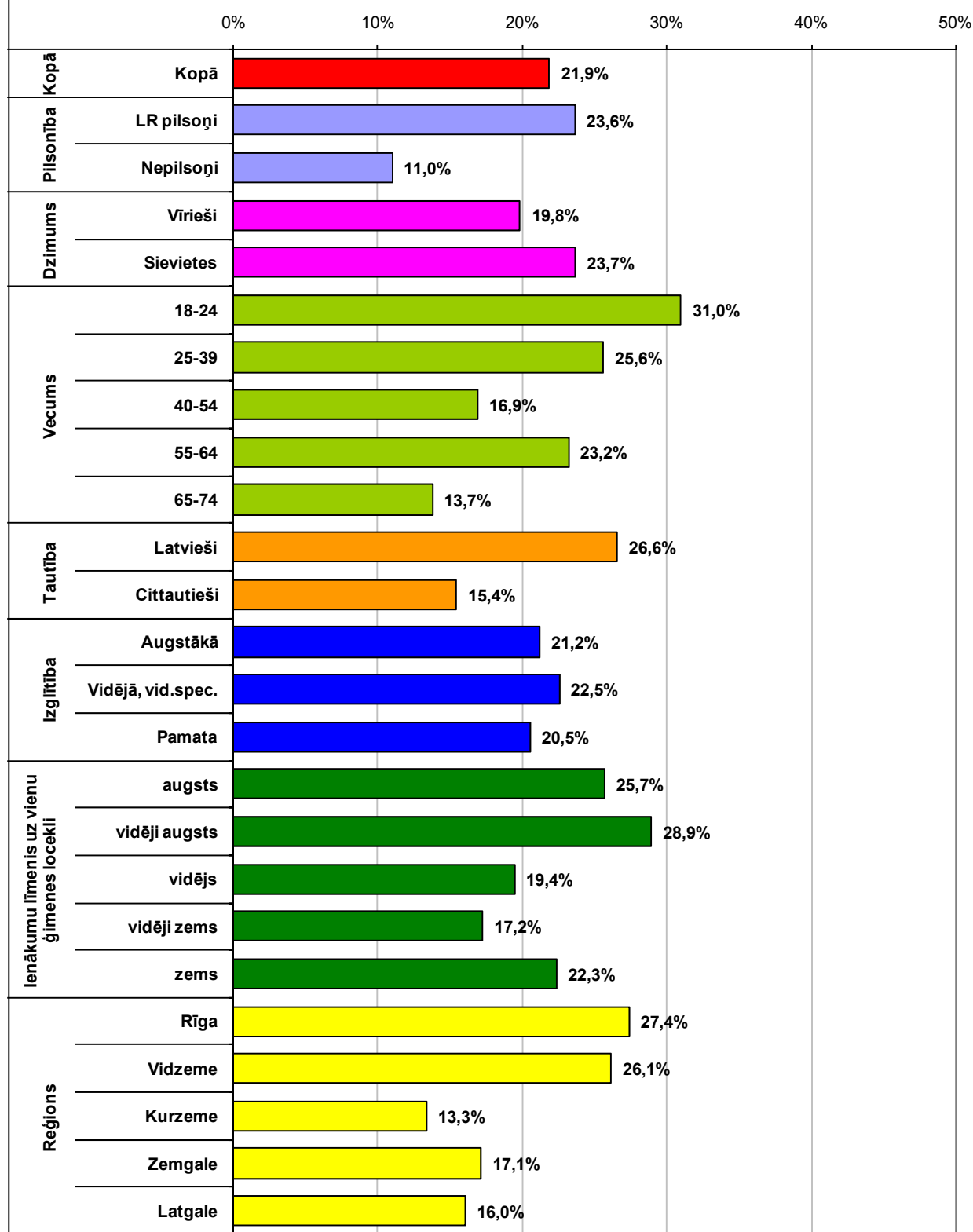
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
TERORISMS

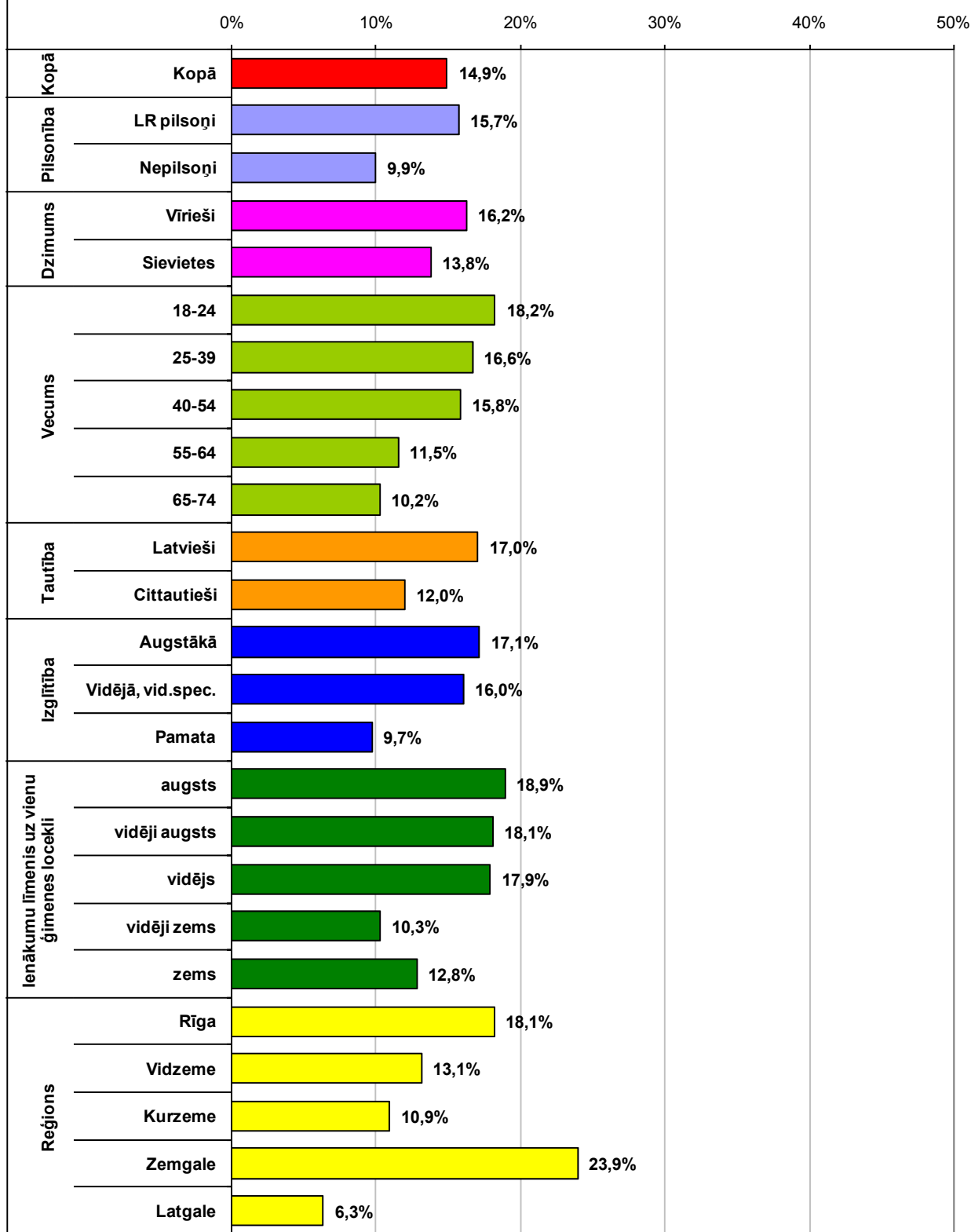
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
NELEGĀLĀ MIGRĀCIJA

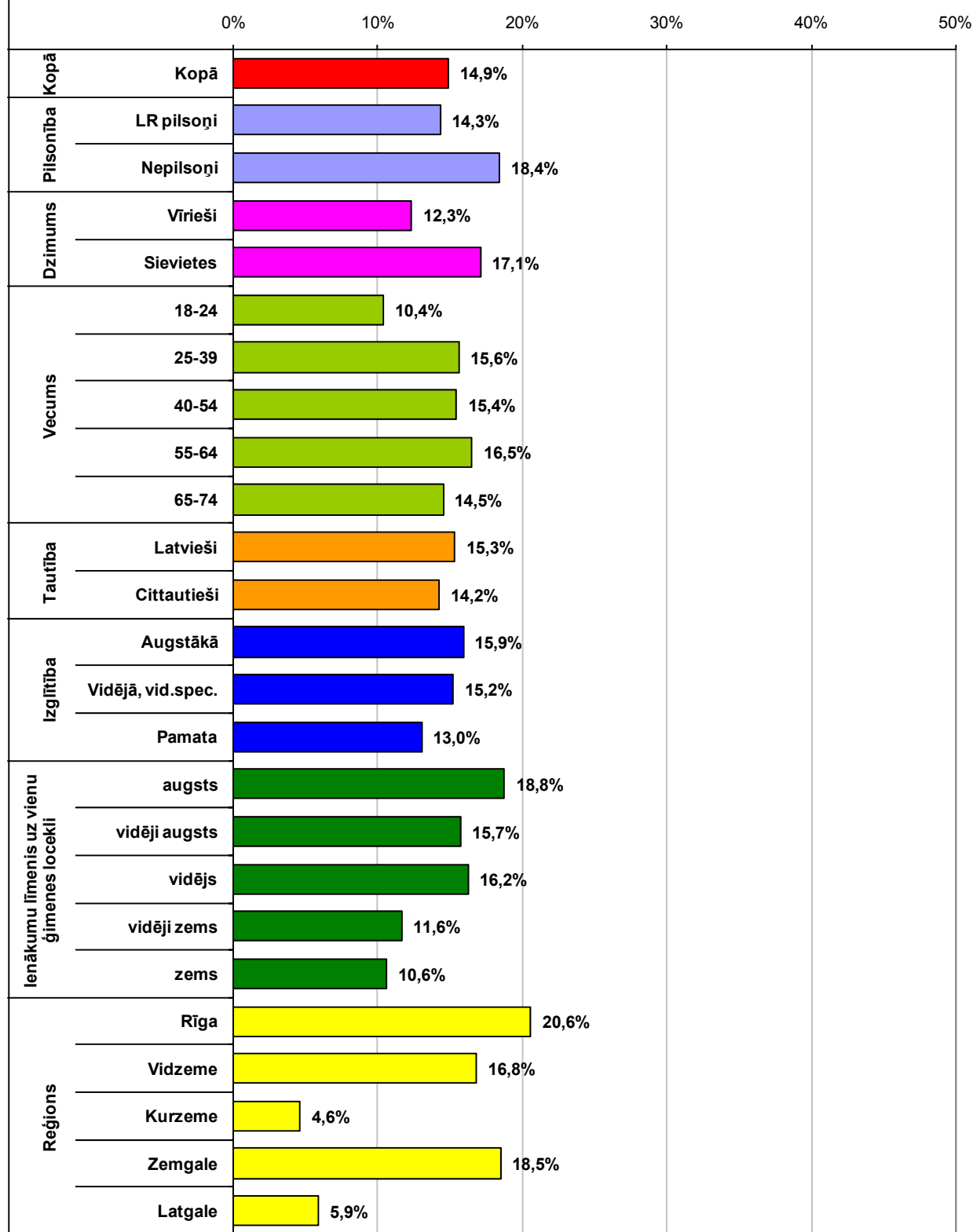
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
CITAS VALSTS UZBRUKUMS LATVIJAI

Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
KIBERUZBRUKUMI

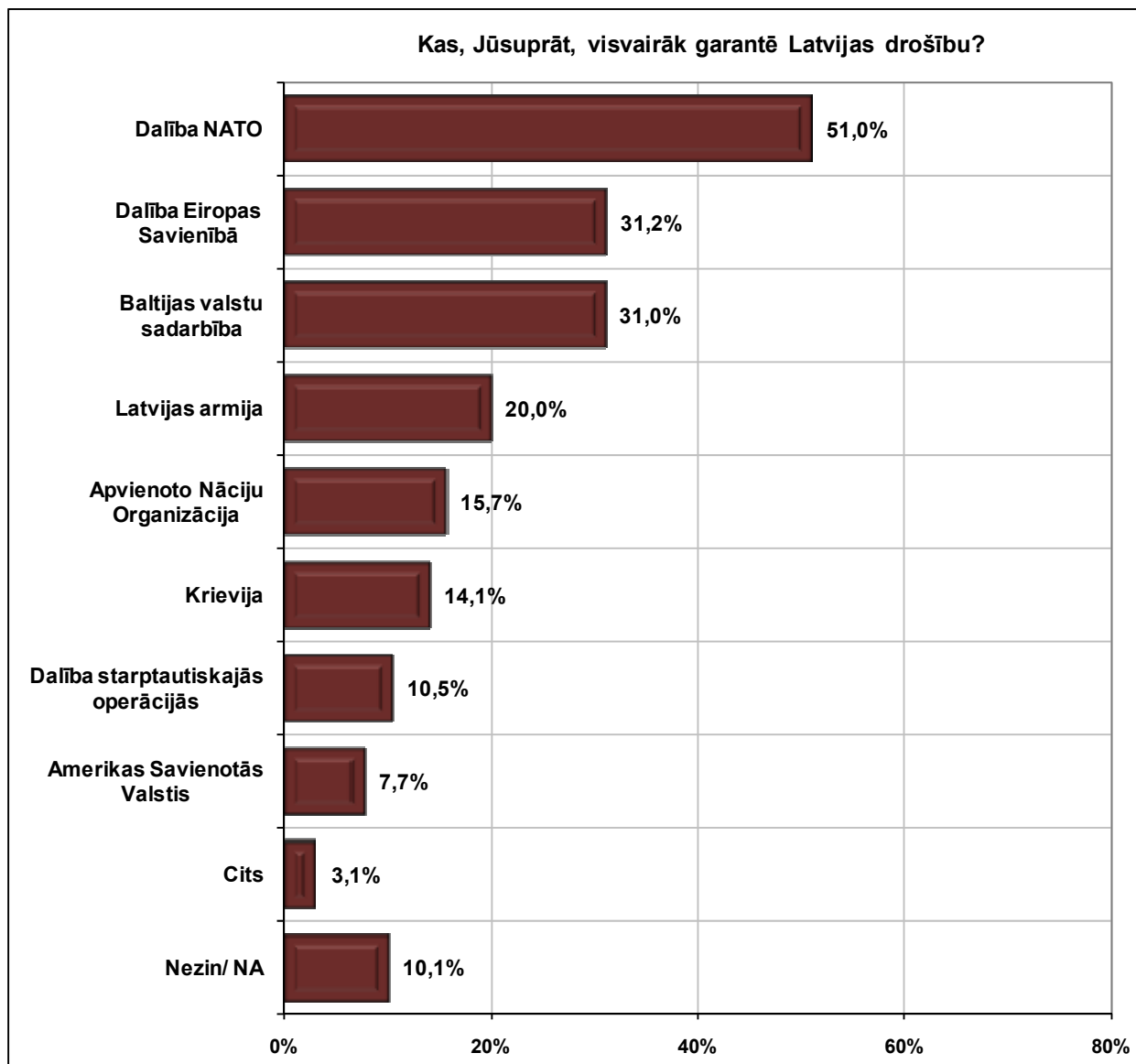
Kā reālus draudus Latvijai, minēja -
MASU IZNĪCINĀŠANAS IEROČU IZPLATĪŠANĀS

6. Latvijas drošības garantī

Aptaujas jautājums:

- **“Kas, Jūsaprāt, visvairāk garantē Latvijas drošību?”**

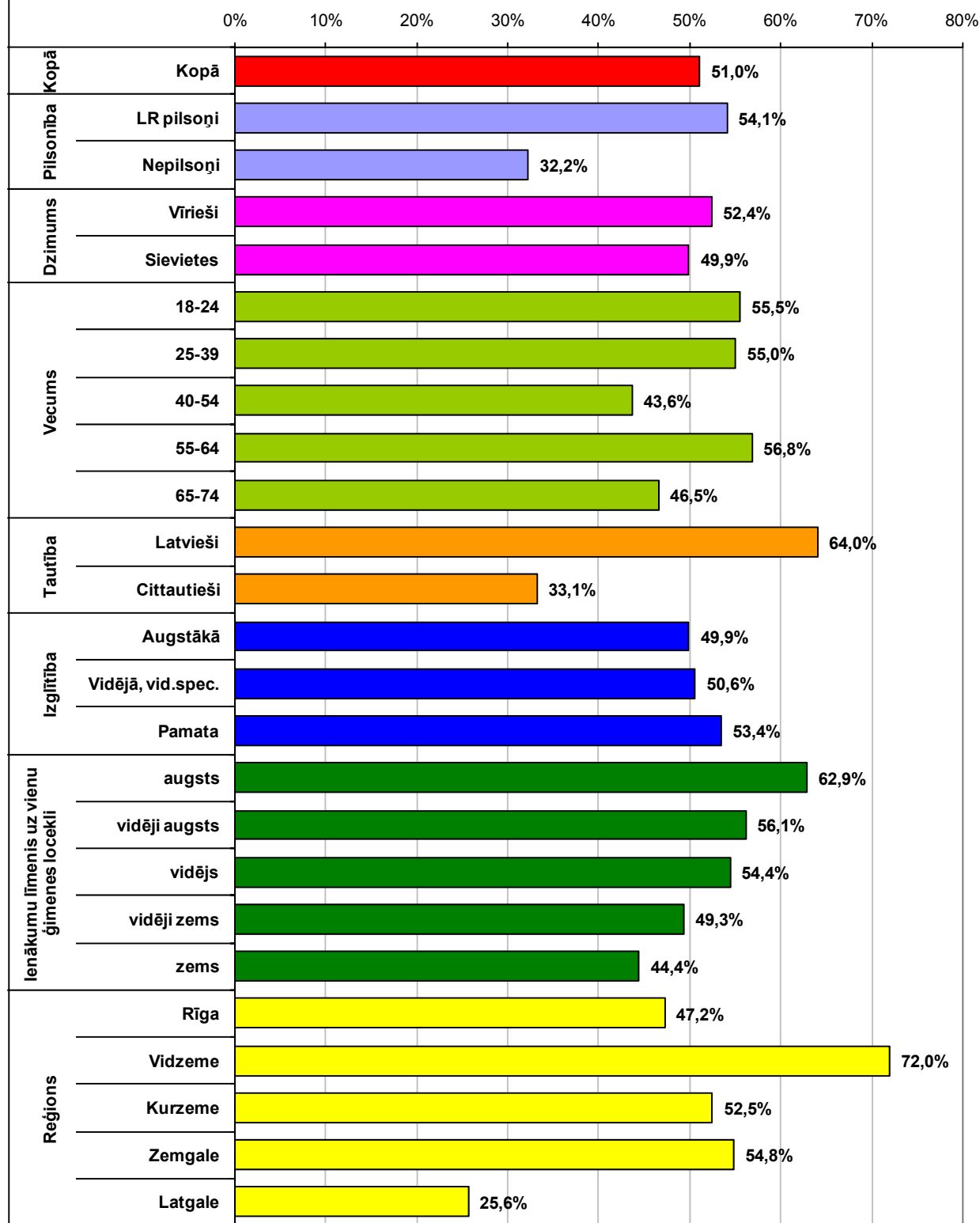

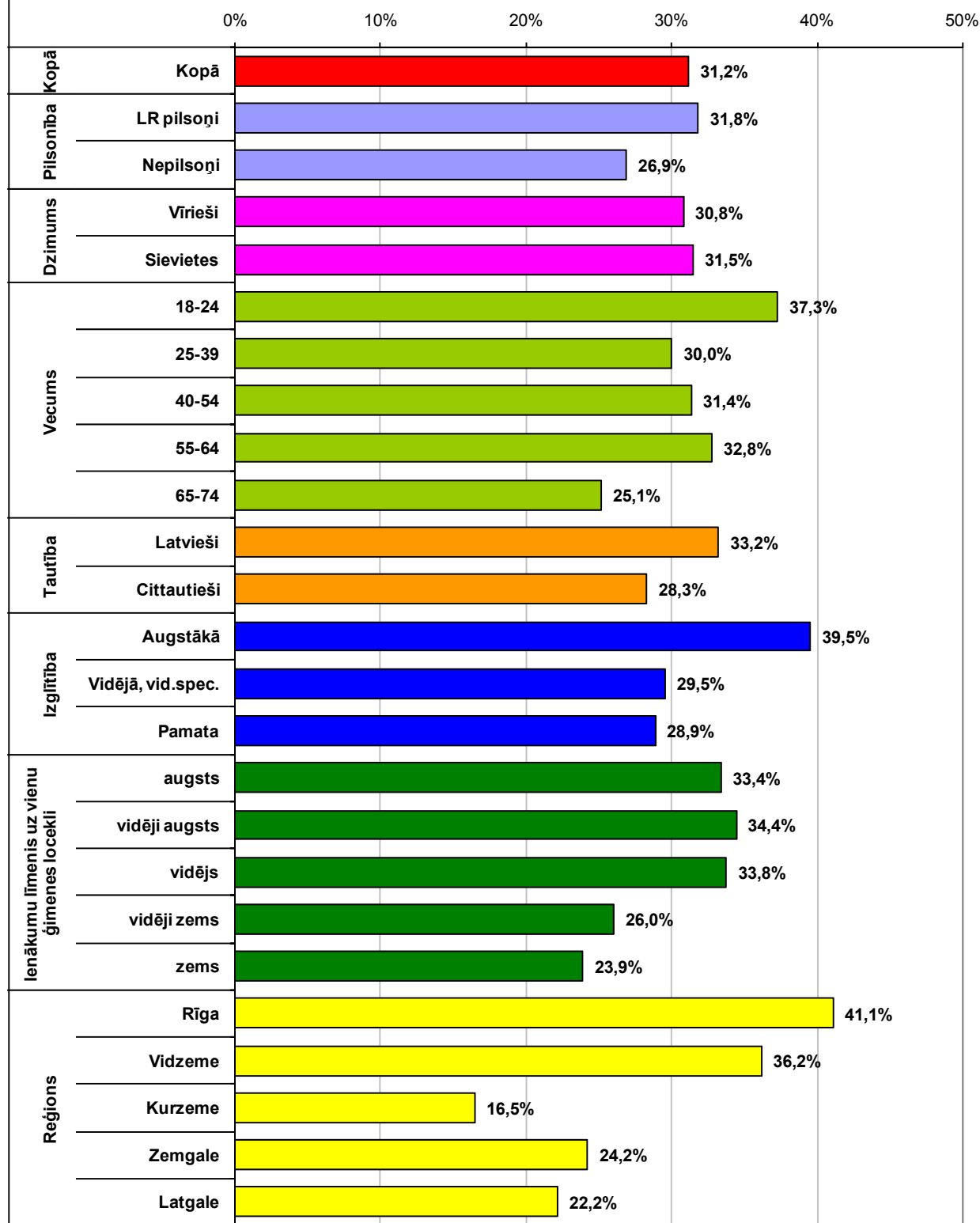
Vēl tika minētas sekojošas atbildes (grafikā kā „cits”):

- *Neitralitāte/ mazāk jaukties citu darīšanā;*
- *Neviens/ nekas;*
- *Valsts amatpersonas/ Latvijas valdība;*
- *Mēs neesam nevienam vajadzīgi;*
- *Latvija ir drošībā;*
- *Diplomātija;*
- *Draudzība ar Krieviju;*
- *Latvija pati spēj sevi aizsargāt;*
- *Tautas garīgā attīstība.*

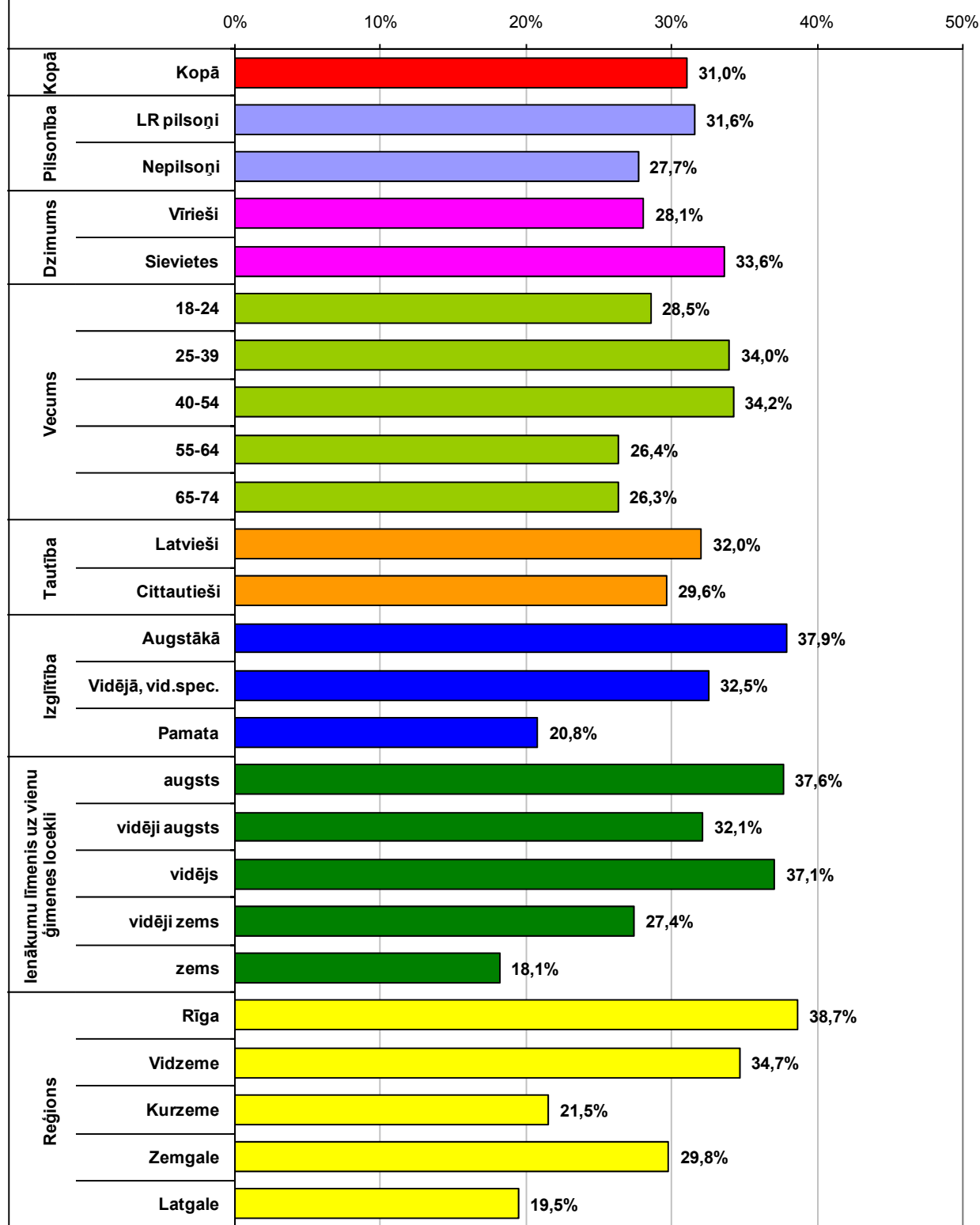
Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
DALĪBA NATO

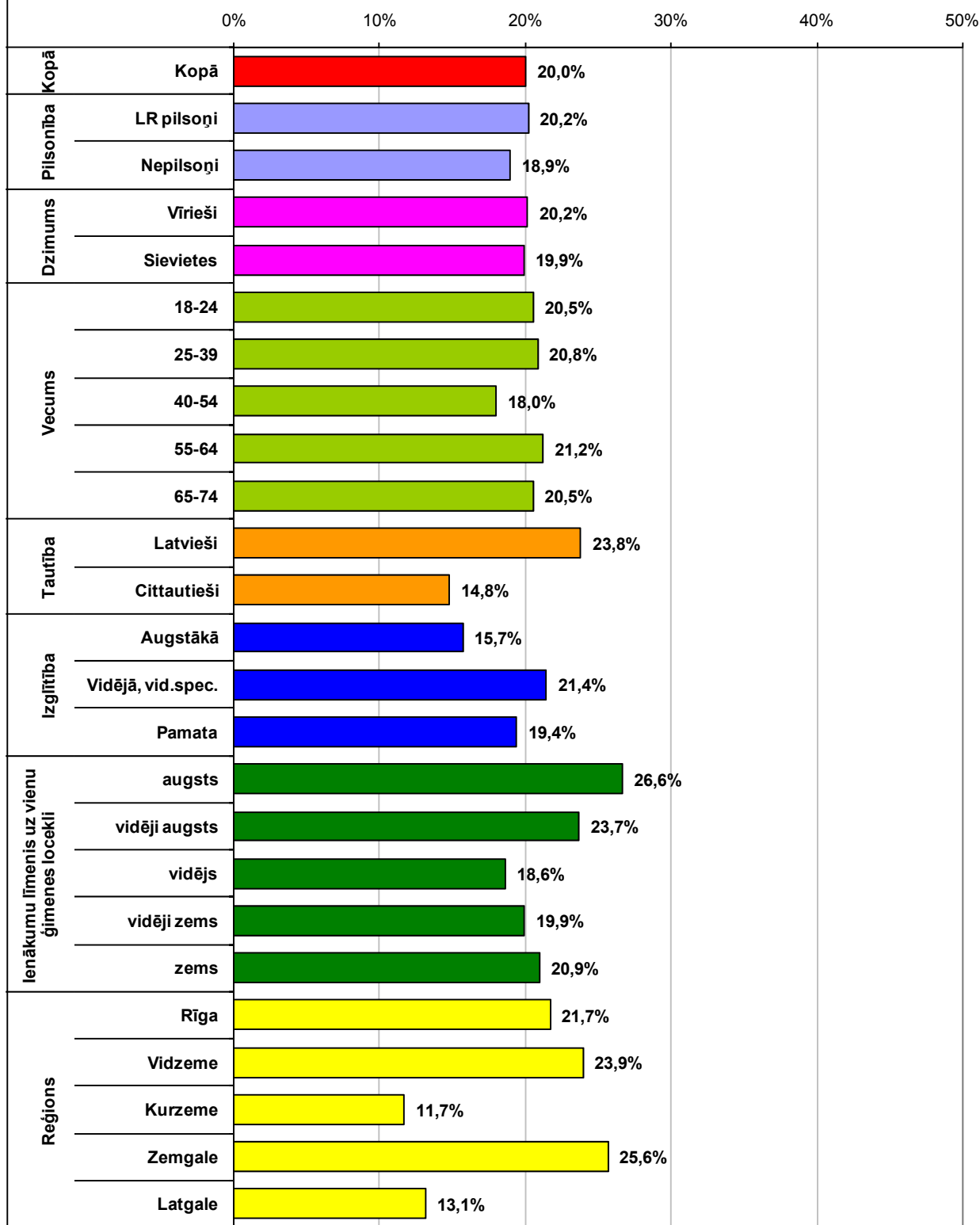
Pada viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
DALĪBA EIROPAS SAVIENĪBĀ

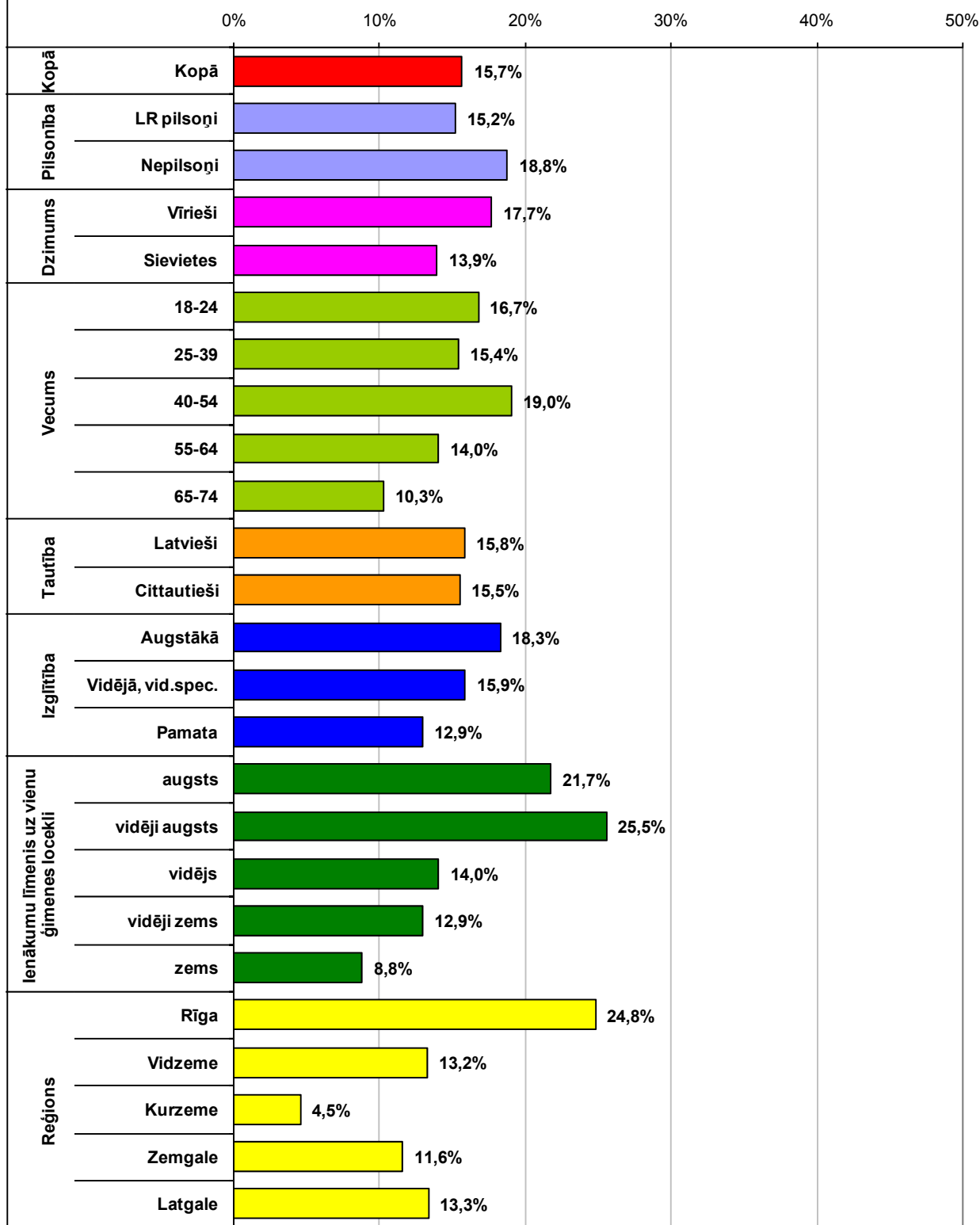
Pauša viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
BALTIJAS VALSTU SADARBĪBA

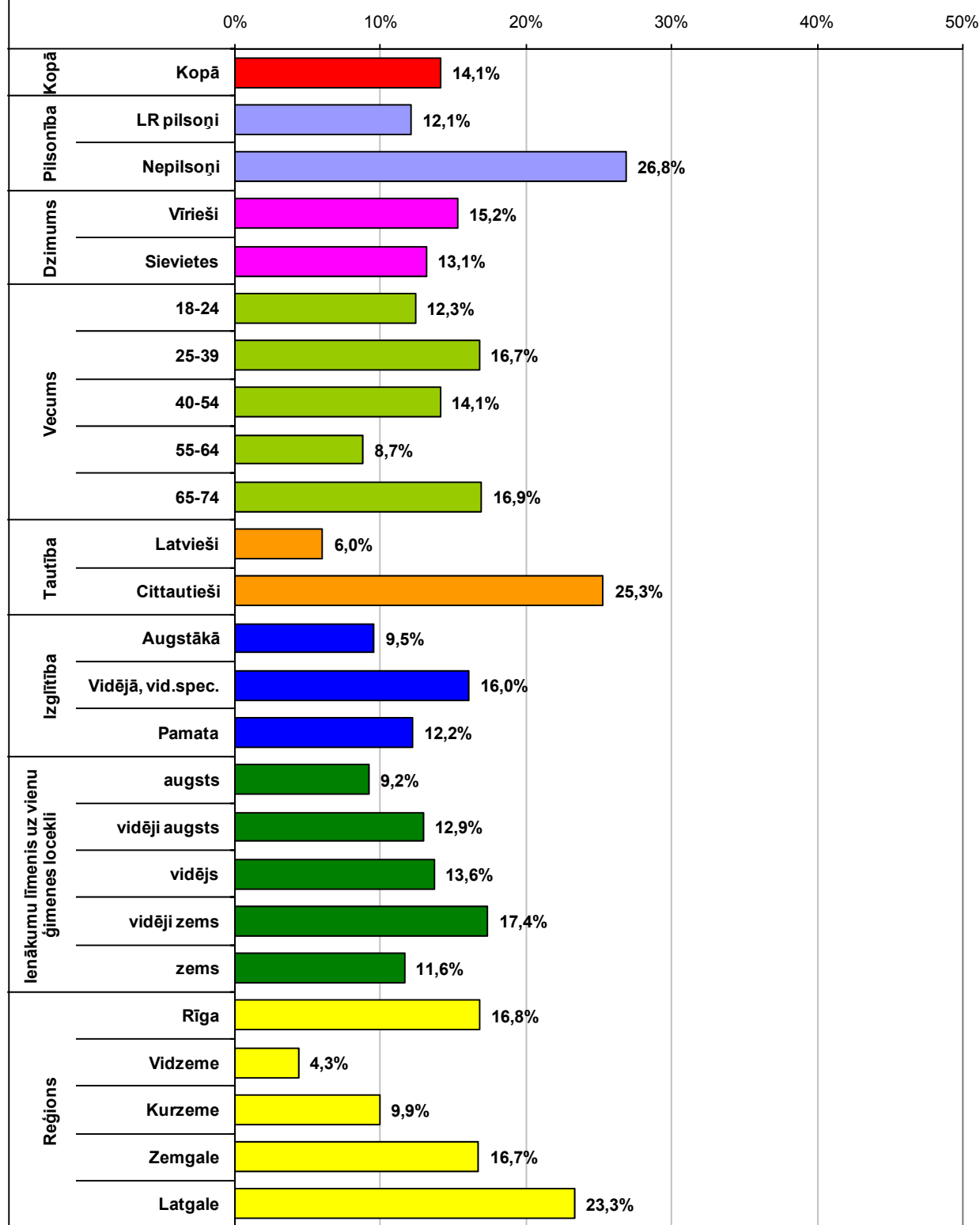
Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
LATVIJAS ARMĪJA

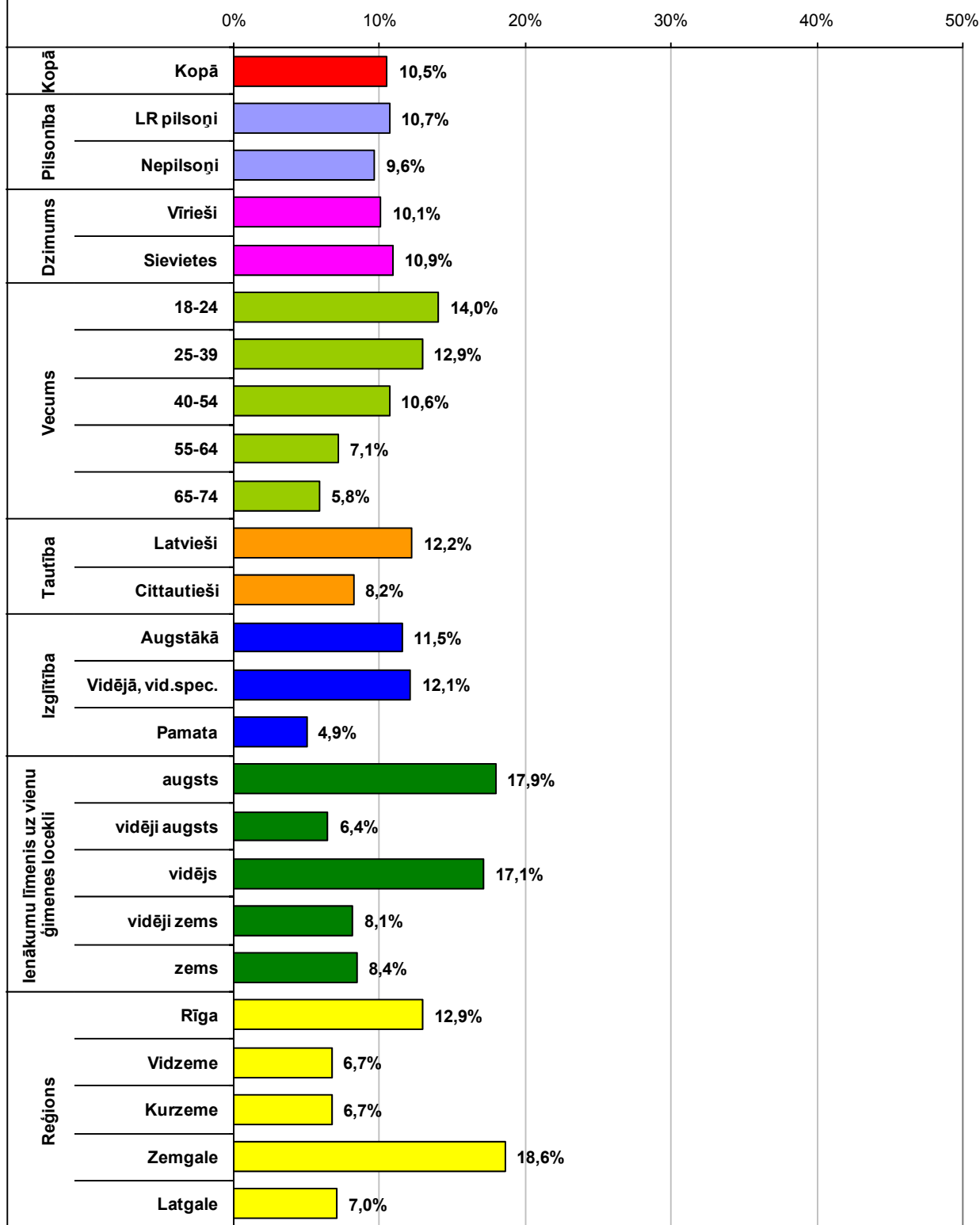
Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJA

Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
KRIEVIJA

Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS OPERĀCIJĀS

Pauda viedokli, ka
Latvijas drošību visvairāk garantē
AMERIKAS SAVIENOTĀS VALSTIS

